

309035

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3

జనవరి 1917 వ. మాస్చి నెల 3 వ తేది గురువారము

No. 233

చివరిపుట 3

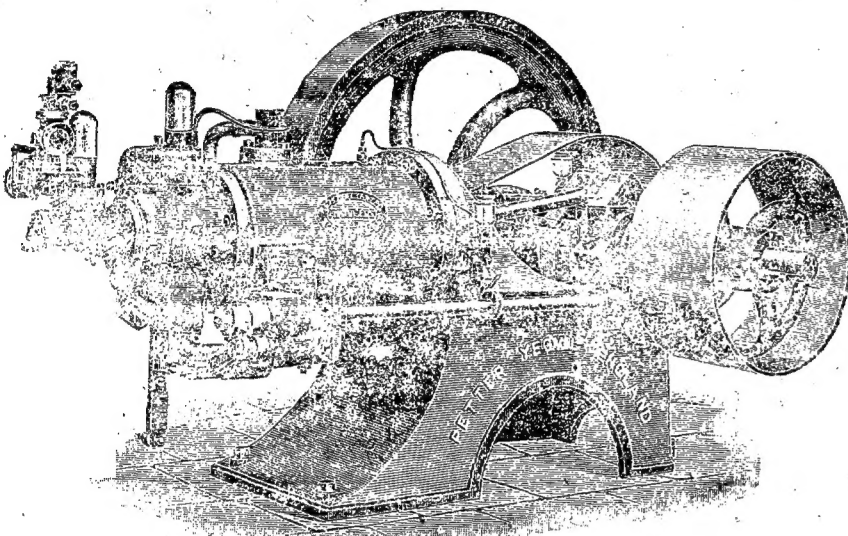
న శ నా మి స ం ప ద్మ ర పా ణ న మా స ను ప్త పా వ మి ం గి.

చివరిపుట 3

పెట్టర్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

327

గులభము యంత్రములును చక్కని పనితీరును, స్థూలనిర్మాణమును, విరాటంకమును ముచ్చటైన నడకయు ఈ యంత్రములకు గొప్ప ప్రఖ్యాతిని దెచ్చింది. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud చమురుతో) నెనను, మంచి చమురుతో నెనను, నిలువయున్న నూ నెతో నెనను, చక్కగా నడుపవచ్చును.

పెట్టర్ ఇంజనీల్ ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే తేంపులేనిదే రగుల్కలుప గల గొట్టము గలదు. ప్రారంభించబడిన తేంపు అవసరములేదు.
2. తగులబడి పోయింద నుండు రగుల్కలుప గల గొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ఇట కొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.

3. పేలుడుబి త్రిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కట్టెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కుడుచమురు వృథాగా కాలదు. 5. త్వరలో నడపింపవచ్చును. 6. పరిమాణపు దానినైన 5 నిమిషములలో నడుప వచ్చును. 7. బలకరములయిన పనిచేయుభాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిచేయును. 8. కిటరు ఇంజనులు విరామము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 9. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దియగుటచేత నిర్మాణ మతిసులువు. 10. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగమునకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించినప్పుడు నూనె స్పృశితనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో. స్టాల్లో నున్నవి. వెలలకుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెన్సు అందు కంపెని, లిమిటెడ్.

ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co.,

32, Hornby Road, FORT, BOMBAY.

A NECESSITY FOR EVERY HOUSE.

Water is essentially required for every living creature for one's daily life. And our deep or shallow well pump is the only source to get it as per one's requirements without any difficulty. It is an easy working, labour. Saving and economical hand pump ever introduced in India. Useful for any depth up to 150 feet. Highly recommended by all Government Executive Engineers and State Officials.

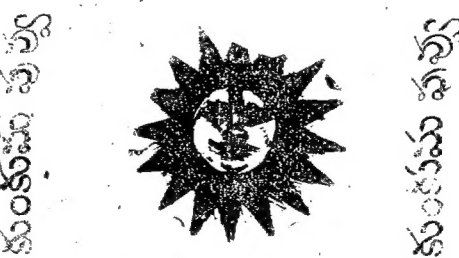
Write for full particulars and prices at once. [537]

180 ఫుట్ల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్గొనుటకును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని దిగులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇహముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించినవెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, అతంకనిగూ టౌషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ టెన్సు మొదలగునః ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెని. (53) 21. నామ్మవీధి, బొంబాయి.

ఉచితము!

ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 ఫుట్లగుల బైడ్లగంధమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు సేర్పకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ, 20, చినబాబురొడ్, మదరాసు.

188

అత్యుత్తమ ఆయుర్వేద

332

మూలరోగాంతక గిన్నె

ఈ గిన్నె యందు మంచి చికిత్స చేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చుకొనిన నమస్తా మూలరోగములు నివారణ యగును. ఇది గాక అగ్గియు, శీతవేడి మలబద్ధకము ఇత్యాది

రోగముల తప్పుక పోగొట్టును. ఇంకుకు పథ్యములేను. ఇందు రసాది ధాతువర్ణము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలకలచే తయారుచేయబడినది. వెల 5.0.0, కలకత్తా, ప్రత్యేకము.

యోగ్యతాపత్రములు

1. నేటు బాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికాని 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెస్టర్స్ హనుమాన్ దాసు మేతా గారు, నల్గొండ, ముల్కవాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ జీ (శ్రీమాలిగారు, సౌకారు పేట, మదరాసు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. మిస్టర్ కె. పి. కృష్ణ మినన్ గారు, బారిష్టరు, సాలపురము, 5. గోపాలరావుగారు (గుజరాత్) మైదరాబాదు (చక్కణ) 10॥ సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ శెట్టి గారు, 55, తిరుపతి ట్రయ్యారు, పెద్దకాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుజుమి ట్రెవర్ని (వాసియున్నారు. ఇవిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసివారము. మెదతెత్తు

ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు, య. నం. య. సి. బాలకృష్ణ టౌషధాలయం, 117, చై నాబజారు మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విశదీకరించునాత ఆత్మజిజ్ఞాస. వయ్యముల సద్భావమును గుఱించి శాస్త్రీయ చర్చ (గంభీరత:- సా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము పోస్టుచార్జ్ 212, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలు వాచ్. గాలునుతోసమా ధర రు 3-0-0. పోస్ట్జె 0-4-0 దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీగలదు.

ఈ గడియారము డయిలమిద మా కంపెని చేరు ఎజ్జినిసిరాతో ముద్రింపబడి యుండును. ఇదియందు కండమై తలచీగమును, డబ్బు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు జోమును గలిగి మొత్తముపనులకు తగిన యుండును. సైన్స్ మూలతోభాగమున గ్యారంటీచేయబడినది. అతికంచీ యుండును. సీనుగుండ్ మా కై తియ్యుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కుదు. ఒక్కొక్కరును తీయుచురకు తలంపుకో తగులవలె నుంచితమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి స్వల్ప రగల గడియార మిది యొకటియే యని యున్నది. ఇదివర కనేక గడియారములు ఖర్చయి యెగ్గిరా పత్రముల నందియున్నది. ఒకటి తెచ్చించి చూడుము. మా పట్టణమున ననేకులకొని సంకలించినన, వేరుమాటలేదుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుచార్జ్ వెం 167, మదరాసు.

1915-16 సం. పు బెంగాలు పరిపాలన రిపోర్టులో "సేట్టును" "ఇంగ్లీషు" "మిశ్ర" "ఇండియన్" డెయిలీ న్యూస్" మొదలగు పత్రికలకు చందాదారులు తగ్గుచున్నట్లు వ్రాసిరి. గవర్నరుగారి రివీషయ్మై కనుగొని చందాదారులు తగ్గుట ఆజ్ఞపని తెలిసికొనిరి.

మార్చి 5-వ తేదీ సాయంత్రము బాబు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి యధ్యక్షతక్రింద కలకత్తా టవునుహాలులో నొక సభ జరిగెను. ఈ సభముఖ్యోద్దేశము యుద్ధానంతరము స్వపరిపాలనము తొందరగా పొందుటయును, యువజను లందఱిని సేవలో చేరుటకు ప్రోత్సాహపరచుటయును. 7000 మంది సభ్యులు సభ నలంకరించిరి. విద్యాధికుల కొరకప్రకారము భారతమాతకు స్వపరిపాలన కాలము సమీపించినదని సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు ప్రారంభమున నుడివరి ప్రాందన మనల్కొక ప్రముఖుల సంస్కరణముల మూలమున స్వపరిపాలనమును కొరకలయునని లక్ష్యపురమున కాంగ్రెసు వారు తీర్మానించిరి. స్వపరిపాలనము నునకు రావచ్చుది. భారతమాత యిది నెంతమాత్రము లొంగియుండక స్వపరిపాలనము గలదేములతో సమముగతలయెత్తితిరుగగలదు. స్వపరిపాలనము నకు మూలము వైస్రాయలుకావున భారతదేశ రక్షక వైస్రాయలు ప్రతి యువకుడును చేరవలెను. అని బెనర్జీగారు నుడివరి. తరువాత కాంగ్రెసు సభలో జరిగిన స్వపరిపాలన తీర్మానము సామ్రాజ్య నిర్మాణకాలమున నమలు జరుపబడవలయునని బి. చక్రవర్తిగారు నుడివరి. గౌ. అబ్దుల్ కాలిం, జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ, వి. బి. సెక్ గార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి. యుద్ధానంతరము సామ్రాజ్యసంఘ మేర్పడినపుడు హిందూదేశ భారతీయుల ప్రతినిధుల కందు తావేర్పడవలెనని బాబు మోతీలాలు ఘోషుగారు నుడివరి. విశినచంద్రపాలుగారి తీర్మానమును బలపరచిరి. హైందవపటాలము లేర్పరచి హైందవుల సేవలో చేర్చుకొన్నందులకు దొరతనమువారికి వందనములర్పించుచు హైందవులకును యూరోపియనులకును జీతములు మొదలగు స్థితిగతులు యేకరీతిగా నుండవలయునని డాక్టరు సర్వాధికారిగారు చెప్పిరి. సభ్యులందఱు నందుల కంగీకరించిరి. బెనర్జీగారి ఏకపుత్రులగు భవానీకర బెనర్జీగారును, బెంగాలీ పత్రికా కార్యాలయములోని వారందఱును సేవలో చేర సమ్యుతించినది సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నుడివరి.

లాహోరుటవును హాలులో ఈ నెల 6 వ తేదీ సాయంత్రమున లెప్టినెంటు గవర్నరుగారి యధ్యక్షతక్రింద సెలవుసభ జరిగెను. న్యాయమూర్తులును, దొరతనమువారి కార్యదర్శులును, శాసనసభా సభ్యులును సభకునిచ్చేసిరి. పంజాబు రాష్ట్రమువారు యుద్ధ కాలమున చేసిన గొప్పసాయమునుగురించి మార్చినకు 120000 వైస్రాయును 30 లక్షల వైస్రాయును, విమానములు మొదలగువానిని యిచ్చిన వివరణికించి లెప్టినెంటుగవర్నరుగారు నందనములర్పించిరి. చిన్న రాష్ట్రమునకు యిట్టిసాయము చేసినందున మరల ముగ్గుల నడుగకూడదనుకొనెనుపాడను. ఇప్పుడు యుద్ధముజరుగునకు మీరందరు తోడ్పడి జయము నభిలషింపవలెను. నేనిదవరలో రాజుప్రతినిధి గారికి పంజాబెన్నటికి వెనుక పోయినది చెప్పితిరి. బ్రిటిషురాజ్య స్థాపన సమయమున మిగిలిన సాయము నెన్నటికి మరువకాలము. ఇప్పుడు బ్రిటిషు రాజ్యము బాగుగ స్థాపితమైనందున మీసాయ మినుమడించవలెను. అప్పుడే భవల్ పూరు దర్బార్ వారు 40 లక్షలును ఇతర రాష్ట్రములవారు 15 లక్షలును ఇచ్చెదమనిరి. వీధలును భాగ్యవంతులును యీ యుద్ధమునకు తోడ్పడుదుని నమ్మెదను. అని లెప్టినెంటు గవర్నరుగారు చెప్పిన తరువాత ముఖ్య న్యాయమూర్తి పాడిక్ గారు యీ ఋణమునకు తోడ్పడుట అందరి విధియని తీర్మానించిరి. గౌ. మేనార్డుగారు దేశభాషలో తపాలాఫీసు ఋణమువలని లాభములను చెప్పిడించిరి. న్యాయమూర్తి వడ్డీలాగారు ఋణమున్ని విధముల లాభకరమని నుడివరి. దివాన్ నరేంద్రనాథగారును, గౌ. మార్షిగారును, రాయబహదూరు పండిత్ శివ నారాయణగారును, గౌ. బక్షి సోహాల్ లాల్ గారును, గౌ. రామ శివగారును, పండిత్ దిండి లాల్ గారును ఋణమువలని లాభములు వివరించిరి. గౌ. రాంకరణ దాసు గారును చివరకు ద్వారకరును 15 లక్ష నిచ్చిరి. రాయబహదూరు సోహార్దాసు బాడిగా కొక లక్షరూప్యముల నిచ్చిరి. ఈ ఋణమును ప్రజలందరికి తెలియ చేయుటకై సంఘ మొకటి ఘోషింప బడెను.

ముఖ్య సమాచారములు.

బొంబాయిలో నొక ఉత్సవమునాడు ఒక స్త్రీ ఒక బిడ్డను ఎత్తుకొని ఉత్సవమును జూడ బోవుచుండగా, జేబులో గల అను 18 పిండ్లు ఈడుగల ఒకడు ఆబిడ్డ మెడలోనుండి కంటెను లాగుకొని పోయెనట. అతడు 18 పిండ్ల చిరు ప్రాయముగలవాడై యొకను ఇదివరలో నాలుగు పర్యాయములు కారాగృహము ననుభవించియుండెను.

సింహళమునందు జిల్లా జడ్జిగానున్న ఇ. టి. హ్యూ గున్నాయును. రత్నపురమున నుండు సర్వే నూపరింపెండెంటు విన్సగారును, విహారము సలుపుచుండగా విన్సగారి కుక్క వారినిబట్టిని నాకెనట. మఱునాడె కుక్కకు పిచ్చి పట్టెనట. ఈ కారణమున వారిద్దఱును చికిత్సనొందుటకు కూనూరుకు బోవుచున్నారు.

బంధకవ్రాతమును తక్షణ మాపివేయవలెనని కోరుటకు కలకత్తా టవునుహాలులో 6 వ తేదీని కాళింబజారు మహారాజుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక సభ జరిగెను. బాబు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు యధ్యక్షినించిరి. లండనులో సభ జరిగినను జరుగక పోయినను మే నెల 31 వ తేదీలోగా బంధకవ్రాతము నాపివేయ వలెనని తీర్మానింప బడెను. గంధిగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రంగూనులో పబ్లికుమర్సు శాఖివారు నిన్నటిదినము విచారణ నారంభించిరి. ఇంక నాలుగుదినము లిచ్చట నుండి తరువాత వీరు మూడలే కేందరు. ముఖ్య యింజనీరు సి. హెచ్. ఫులాస్టిక్ గారును, ఎస్. వి. మార్టిండేలు గారును మరియొకరును విచారింపబడిరి. ప్రథమ సాక్షి శానిటరీ యింజనీర్లను, ఎలెక్ట్రిక్ యింజనీర్లను, తయారుచేయవలసినదనియు అందఱికి జీతము లేకరీతిగా నుండవలయుననియు నుడివరి.

తిరుచనాపల్లిలోని ఎడ్వర్డు ఇంజనీరింగు పాఠశాల నాల్గవ సంవత్సర వార్షికోత్సవము నాల్గవతేదీని పాఠశాల హాలులో 4 గం. ని 30 లకు జరిగినది. ఎ. భాలసుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, బి.ఎ. బి.ఎల్. సభ జడ్జిగారు అగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి. ఎస్. కె. శర్మ, బి.ఎ. బి.ఎల్. గారు హిందూదేశపు యుద్ధసాహాయ్యమును గురించి ఉపన్యసింపిరి. స్కూలుహాలు ప్రజలచే నిండిపోయినది.

లండనులో జరుగనున్న సభయందు హైందవులచే నెన్నకొనబడిన సభ్యులుండవలయుననియు, ప్రజల యభిప్రాయము కనుగొననిది దొరతనమునా రేతీర్మానము చేయకూడదనియు, ఈ దినము మొదలు మార్చి 31-వ తేదీవరకు యెవ్వరిని నిర్బంధవిధానమున పంపకూడదనియు, పనులు నెడల సకుటుంబముగా పంపవలెననియు, వారికి స్వభాషలో నిర్బంధక వ్రాత విశేషములు చెప్పవలయుననియు జి. ఎల్. ఆండ్రూ గారు తీర్మానించిరి. తీర్మానము నందిలు నంగీకరించిరి.

6 వ తేదీ సాయంత్రము నాగపూరు టవునుహాలులో 1008 5 వడ్డీనిచ్చు యుద్ధమున సంబంధమున సర్ బెంజమిన్ రాబర్టుస్ గారి యధ్యక్షతక్రింద సెలవుసభ జరిగెను. మెన పాటేయియలో నిటీవల బ్రిటిషువారి విజయమును సూచించి యుద్ధమువలని ఖర్చులను ప్రారంభమున రాబర్టుస్ గారు విశేషికించిరి. గొప్పవారును, సామాన్యజనులును యుద్ధముజరుగున సాయము చేయవలయునని నుడివరి. త్వరలో జయముగాంచి శాంతి కలిగించుటకు ప్రజలందరును సాయము చేయవలెనని చెప్పిరి.

సింహళమునందు కొలంబో సమీపమున హోపుటేలు అను పురమునందున్న ఫెర్నాండో అను వతనికి కొన్ని తోటలు వచ్చెను. ఫెర్నాండో అనువతడు బి.పి. స్మిత్ అను స్నేహితుని, రహీం అను ఇంకొకనిని తోటలను పరీక్షించుటకు పిలచెను. వారు పట్టలను గాల్చుచు వినోదముగ విహారము సలుపుచు గురిచూచి కొట్టుట మున్నగువాని నభ్యసించుచుండిరి. స్మిత్తు గురిపెట్టి కొట్టుటకు ముందు ఫెర్నాండో గురి వస్తువు నొక చోట బాగుగా నిలువబెట్టుచుండెను. ఫెర్నాండో బాగుగా తొలగిపోకముందే స్మిత్తు తుపాకిని గాల్చెను. ఫెర్నాండో చంకయొద్ద గుండుతగిలి అతడు రెండు అడుగుల వెనుకకు పోయి పడిపోయి నిర్జీవుడయ్యెను. మేజిస్ట్రేటుగారి కేసును విచారించు చున్నారు.

ఆంగ్ల దేశమునందు స్త్రీ పురుష సమన్య.

ఇటీవల జనవరి 25 వ తేదీని ఆంగ్లదేశమునందలి స్త్రీ పురుష సమన్య సమన్య పరిష్కరించుటకు స్త్రీల సభ యొకటి జరిగెను. వివాహ యోగ్య వయస్కుల పురుషుల సంఖ్యకును స్త్రీల సంఖ్యకును విశేషమగు భేదము కనబడుచుండెను. ఈ సమన్యను సూర్య యోచించుటయే సభ ముఖ్యోద్దేశము. బ్రిటిష్ వెబ్ కన్య జనాభా లెక్కలను సభయందు చదివి ఇట్లు నుడివెను. జనముల రేటు తగ్గుటకు జనులు ఎక్కువ భోజనము చేయుట యు, విద్యాధి కన్యత నొంది విరాగులగుటయు కావలెను. ములు కా జాలవు. విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలయందు ఆసన్నుపరీక్షింపబడిన షారిమలులకు వారి సోదరిజనముకంటె సంతాన మెక్కువగనే కలుగుచున్నది. ఈ కారణమున విద్యాధికృతవలనను సంతానపురేటు తగ్గునని చెప్పటకు వీలులేదు. గొప్ప ప్రభువులకుటుంబములలో ఒక్కొక్క కుటుంబమునందును 1890-క సం॥ రము నాటికి సంతానపురేటు 7 నుండి 3 వఱకు తగ్గెను. కూలీలవలన జీవించు వారిలో 1880-వ సం॥ నందు వేయికి 247 చొప్పున జననరేటు ఉండెను. కాని 1905-వ సం॥ న ఈరేటు 117 కు తగ్గెను. గొప్పజీవనములనున్న ప్రభుకుటుంబములవారి సందర్భమునను, విద్యాధికృతమునొంది విశేషజ్ఞానము నొందినవారి సందర్భమునను, కూలీలవలన జీవించు వారి సందర్భమునను గూడ జననపురేటు తగ్గినది. అవికల్పస్థితినున్న కోమలుకన్యా ధోలిక్కుదేశములందే ఇట్టితరుగుబాటు కనబడుటలేదు. కావలయునని జననపురేటును తగ్గించుకొనుట కారణములలో నొకటియుట నిర్ణయదావించెను. విశిష్టపరత్యము విశేషముగా వ్యాపించుటయుముఖ్య కారణములలో నొకటియని చెప్పనగును.

సెసిల్ మే తెనెక్ కన్య యిట్లు చెప్పెను:— కూలీల తరగతి స్త్రీకి విశేషమగు పనిపెట్టుటచేతనే ఆ జాతివారి శిశువుల మరణరేటు అధికముగా నున్నది. పుట్టినబిడ్డలకు మంచిజీవన వసతు లుండునట్లు చేయుటకు తల్లిదండ్రులు నిరంతరము ప్రయత్నించుటయే కొన్నిచోట్ల చిక్కులకు కారణమైనది. వివాహము సులభము కావలయును. కాన్పు సౌఖ్యరంతి ముగ నుండునట్లు చేయవలెను. వివాహితులగు వారిపై విధింపబడు పన్నులకంటె బ్రహ్మచారులుగ నుండువారి కెక్కువ పన్ను విధింప వలయును.

నోటీసు.

ఇందువల్ల సమస్తమయిన వారికి తెలియవరచే దెనునగా:—

1917 వ సం॥ రం ఫిబ్రవరి నెల 7-వ తారీఖున కృష్ణా డి॥ అత్తలి సబుడి॥ యిలాకా కోరుమిల్లి అగ్రహారం తాలూకు రిసెన్స్ నెం. 3/2 రు య 3-24 ట్లు భూమి రు 560 లకు కృష్ణా డి॥ నూజి వీడు సబురిజిస్ట్రారు యిలాకా బాహుబలేంద్రుని గూడెం అగ్రహారం కాపురస్తుకు బ్రాహ్మణులు యినాందారు కొలచిన శేషయ్యగారి దత్తతకుమారుడు శోభనాచలకతి అనే ఆయన యీ దిగుదనపుతు చేసిన నాకు విక్రయించుటకు ఏర్పాటు చేసి బజానాక్రింద రు 60 లకు నానల్ల ప్రాంతరి నోటు వ్రాయించుకొని రెండు మాసములలో దస్తావేజు వ్రాసి యిచ్చుటకు గడువు నిర్ణయించుకొని భూమి నాస్వాధీనము చేసియున్నారు. దరిమిలాను నేను క్రయసామ్మ్య అంతయు సిద్ధముచేసి, క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాసి రిజిస్టరీచేయించి యివ్వవలసినదని మధ్యవర్తుల ద్వారానున్న రిజిస్టరీ పుత్రరు ద్వారానున్న తిగాయిదాపరిశ్రే నావిరోధుల కుట్రవల్ల నాకు నష్టము కలుగ జేయవలెననే దురుద్దేశ్యముతో నాకు దస్తావేజు వ్రాసి యివ్వక యితరులకు విక్రయించ దలచినట్లు తెలియవచ్చినది. అట్టి విక్రయములు యిదివరకు గాని యికముందుగాని చేసినయెడల ఏమిన్ని చెల్లవనిన్ని నా అగ్రిమెంటు ప్రకారం వాయదా వెళ్లడముతోనే, నేను కోర్టులో వ్యాజ్యము వేసి దస్తావేజు వ్రాయించుకొన బోవుచున్నాననిన్ని యిందు మూలముగా సమస్తమయిన వారికిన్ని తెలియ జేయుచున్నాను.

వేములమందదర్శ వెంకట్రాజు వ్రాలూ.
(717) 1-3-1.

పత్రికా శాసనము.

(నిన్నటి తరువాత)

నిగూఢమైన రాజద్రోహము.

ఈ రాజనము మొదట నుద్దేశించబడిన విషయములందు ప్రయోగింపబడక నిరర్థకములైన ప్రయోగింపబడుచున్న దనియు, దీనివలన భయములేదని అభయహస్త మిచ్చుట కేవలము మామ అనియు దీనిఆధికారమును కొద్దువారు ఆక్షేపణ చేయ జాలరనియుమీరు సమర్పించినవిజ్ఞాపన10వ పేరాలో చెప్పియుంటిరి. ఈ విషయమును ఈ రాజనమే సమర్థింపదగును. వంగదేశపు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు వ్యక్తికరించి నటుల హిందూదేశ శిక్షాస్మృతి 15వ పేరా ప్రకారము ఈ విషయ మైవమియుచేయవలెను. ఈ అభిప్రాయము సరియైనదని తలచుట యుచితముగా నున్నది. (1) అనుబంధ సవరణనుగురించి సర్ హెన్రీ గారి వ్యాసమును చదివినచో ఈ బిల్లు మరి యేదిభయన శిక్షాస్మృతివలన సమర్థింపబడని గూఢమైన రాజద్రోహమును సశింపజేయుటకు నుద్దేశించబడినదని మీరు తెలియకమానదు. పత్రికానష్టము సంభవించినచో అపేలుచేయు నధికారము పత్రికాధికారులకొసంగబడెనని సర్ హెన్రీ బర్న్స్ గారి నిష్కాపటముగా నుడివినట్లు మీరు ఒప్పుకొంటిరి. అది మీకిదివరకే చెప్పియుంటిని. అటు అప్పుడేనిదనియు ప్రయోజనకారి కాదనియు మీరుచేసిన వాదమునకు ఈమధ్య అనివెసంట్లు కేసులలో తీర్మానములన భంగము కలిగినదని నాఅభిప్రాయము. మేజిస్ట్రేటుకు తాను జూరీచేసిన వెనుకటికడ తీర్పును రద్దుచేయ నధికారము లేదనియు దానికి వ్యతిరేకముగా మరియొక డ తీర్పును జూరీచేయ కూడదనియు న్యాయాధికారులు తీర్మానించినది మీరు వాదించుచుంటిరి. అంతేగాని న్యాయాధికారు లందరు ఈ అభిప్రాయమును అంగీకరించలేదన్న విషయమును మీరు గమనింపలేదు. ఇదిగాక ఇటువంటి డ తీర్పులను ఇచ్చుట కధికారము లేనందున వారుచెప్పినది చెల్లలేదని కాదు. 11 వ పేరాను గురించి యిదివరకే చెప్పియుంటిని. ఇక 12 వ పేరాను విమర్శించెదము. దీనియందు విస్తారముగా మాసిపోనియా కర పత్రపు కేసుగురించి ఉపద్రవమును కలుగజేయుమాట లేవో స్పష్టికరించలేదనియు, రాజనము ఈసందర్భమున నిరంకుశాధికారము గలదైనను న్యాయ విచారణ సభలందు ఆధారము లేదనియు చాలవరకు వ్యక్తికరించితిరి. మీరు ఎత్తివ్రాసిన సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్న సింహాగారి వ్యాసము స్పష్టముగా 12 వ అనుబంధమునకు సంబంధించును. అది పత్రికా నష్టమునకు చేరిన అనుబంధముక్రింద వచ్చును. మీరు చెప్పిన మాసిపోనియా కరపత్రపుకేసు 12 వ అనుబంధమునకు సంబంధించినది. ఈ అనుబంధముక్రింద ప్రమరణలు శాస్త్ర సమర్థము గానని చెప్పినపుడు న్యాయాధికారులు సరిగా తీర్మానించినది నేను ఒప్పుకొనెదను. కాని దీనినే కేవలము ప్రధానాంశముగా మీరు ఎంచుకూడ దని నేను చెప్పసాహించెదను. ఆ కేసునందు ఆకరపత్రము రాజద్రోహమైనదా లేదా అని కొద్దువారు తీర్మానింప వలసినదిగా ఉండెను. దానిని చదవ విమర్శించ న్యాయాధికారులే అర్హులు. ప్రకాశకుడు నుంచి స్థితియందున్నను, ప్రజానురాగమునకు వైషమ్యము కలిగించెను మాటలేవియో ఎత్తి వ్రాసినచో వ్రాసిన మాటలను దాని విషయమునుబట్టి విమర్శింపదగునని చెప్పగూడదా? మొత్తముమీద ప్రకాశకుడు కరపత్రమును గురించి రుద్దేశము పొందెనని నిశ్చయముగా చెప్పలరా? వ్రాసిన మాటలు వ్యాసములు వారి సందర్భము ననుసరించి విమర్శింపవలెనన్న విషయము తలచుకొని కేసులో బాంబాయి హైకోర్టువారి అంగీకరించినట్లు నేను తలంపను. అంగీకరించినట్లు గూడ నిర్ణయమునకు తగినదిగాదు.

పత్రికా శాసనసవరము.

మీ విజ్ఞాపనలో 18 వ పేరా యందు ఇప్పుడు పత్రికలు ద్రోహపు వ్రాతలు వ్రాయుట లేదనియు శాస్త్రనిరోధముగ నడచుకొనుట లేదనియు ఇట్టి నిర్బంధము అవసరము లేదనియు స్థిరపరచి చెప్పియున్నారు. ఇదంతయు రుజువు చేయవలసి యున్నది. నదీప్రవాహము చుట్టుపట్ల దేశముల ముంచి జేయునట్లు గట్టు చేయబడినవి. గ్రామములలోనికి నీరు వచ్చుట లేదు. కాన గట్టును తీసివేయవలసినది యింతిన్ని చెప్పదగినదా? ప్రవాహము రాకుండ కట్టుదిట్టము చేసితిమి. వరముల రాజాలనని మీరు వాదించ జాలరని తలచెదను. భారతదేశ పత్రికాచరిత్ర మీ పద్ధతికి వ్యతిరేకముగా నున్నది. 1878 వ సం॥ నందు కొన్ని పత్రికలు దొరతనమువారికి

వ్యతిరేకముగా నడుచుకొనినవి. ఆసంవత్సరముందు పత్రికా శాసనమువలన అట్టి తొందర వ్రాతలు లేకుండ బోయెను. అది తీరుగరద్దుచేసినపుడు ఎప్పుడైనా మరింత ఎక్కువగా ద్రోహపు వ్రాతలుతలచుకొనినవి. 1898 సంవత్సరమునందు పత్రికా శాసనమును బలపరచువరకు 1884 లగా మును 1898 వరకు కొన్ని పత్రికలు కడునిందనీయుముగను ఎక్కువరాజద్రోహకరముగను బహు దౌర్జన్యముగను వ్రాసియుండెను. అప్పటికి గూడ ఈ దుండగములు నిలువలేదు. దుర్బోధనలు, రాజద్రోహపు వ్రాతలు 1908 వ సం॥ వత్సరము వాస్తవ పత్రికా శాసనము అమలుకు వచ్చువరకు గూడ నుండెను. ఆశాసనముగూడ చాలనందున నిపుడు మీ రాక్షేపించెను 1910 సం॥ పత్రికా శాసనమును అమలుచు తేలవనిచ్చినది. దీనివలన హిందూదేశము నందలి పత్రికాముద్రాశాలాధికారులను పత్రికాధికారులు నందరును నేకస్థులని నాతలంపని. మీరనుకొన గూడదు. 1910 సంవత్సరమున శాసననిర్మాణసభలో ఈ శాసనావసరమును కలుగజేసిన విషయములను తెలియబరచుటకు గాను జెప్పియుంటిని గాని వేరొకటిగాదు. ఇప్పుడు నేను గురించిచేసిన ఆశాసన నిర్మాణసభలో జరిగినవాద నుగూడ క్రమప్రకారము నడచుకొను వార్తాపత్రికలకు నిరసింపలేదు. అయినను ఆకాలపును చాల ఉపద్రవముగ నుండెను.

ఈసంగతి మీరు ఒప్పుకొనెదని తలచెదను. ఇప్పుడు ఉపద్రవములేయు లేకుండ శాంతియుగానున్నదని మీరు నడిపినచో నేను మీతో ఏకభవించజాలను. ఎంతకాలమైతే పత్రికలు అరాజకమును, రాజద్రోహమును, కుట్రలను ప్రోద్బలము జేయును దొరతనమువారిమీద ప్రజలకు ద్వేషము కలుగునట్లు వ్రాయుచో అంతకాలమును ఈ శాసనమును సడలించగూడదు లేనిచో మరింతదుండగములు హెచ్చును. అరాజకము మరింత ప్రబలగును. పత్రికా శాసనమునకు పూర్వము ఏకాంత స్థితిచేయున నున్నచో అట్టిస్థితి మరివ వచ్చువరకు ఈ శాసనమురద్దుజేయ వీలుగాదు. పత్రికా ముఖములందు ఇంకను నై నువాహించిన సంగతులున్నవని నేను వదించినచో చాలయిదికి వెళుచు గలుగును. నేను ఈ సందర్భమున ఒకవ్యాసమును చదివి వినిపించెను:— “సామ్రాజ్యభావ మనగా ఒకబలవంతముగు జాతివారు దుష్టులగువారి నణగద్రోక్కి వారికి నాగరికత కలుగజేయుమను విషయిద సర్వకాలయందు వారిని బానిసలుగా జూచుదు వారిని దుర్బలమునందునటుల జేయుట” ఇంకొకవిషయము నుచెదను:— “1858 సం॥ రాజప్రకటనమునకు అనుకూలముగా హిందూ దేశమునకు నియమించబడిన పరిపాలకులు నడచుకొన్నచో భారతదేశము శాశ్వతమైనదగుదుండజాలదు. భారత పుత్రులు దుష్టులై పాఠశాలనుండి నుండజాలరు” ఇట్లు వ్రాయుటలేని సంగతులను కొండంతలుచేసి నుకు పుటయును వారి కన్నిటికిని దొరతనమువారే యుత్తరవాదులని దొరతనమువారిపై నింద నాకొనించుటయును గాని చేయజాలరు. దీనికి సంబంధించిన యింకొకవ్యాసమును యిచ్చట దెల్పుదను. “ఎరవో తప్పుకు త్రోవల పోవు పనిపిల్ల కాదులు చేయు రాజ్యాంగపు నేరములకు గాను ప్రజలందుకు ఎందుకు బాధ జెందవలెను ఆయుధములు వారికి నియమించిన యుద్ధయమును నిర్వహించుటకు తప్పప్రాణములను కోలు పోవుటకు స్థిరమనుకులై యున్నారని తెలియుచున్నది. వారికి రెచ్చేదననున్న యావంతయు భయము లేదు. ఇట్టివారిని ఉర్రేపియును మున్నగునవి దేశములను మంచి స్థితికి తెచ్చుటకు బదులుగా నిరాశను గలిగించి మరింతదుండగములకు పురికిల్పెను. ఈ విషయము చరిత్రవలన ఎల్లవరకు తెలిసినదియే. దీనికి మద్దతు జేయువారు ఇట్టి శిక్షలకు వెళి పొందువారు గారు. వారు శిక్షింపబడినచో మరింత తీవ్రముగా పనిచేయుచు దేశోద్ధరణమునకుగాను స్వాధ్యాయ మొనరించుచున్నా మని తలంచుచున్నారు. ఈ పొందిన కొలది మరింత ఉత్సాహము కలవారై పనిచేయుచున్నారు. తెచ్చాటున పనిచేయు నుద్యోగిని దూరదృష్టి లేకుండ ప్రజల హక్కులను గురించి వ్రాయు సంపాదకు నకును తప్ప తక్కిన వారి కందరికి నీ విషయమధ్య మగును. నాభావమును మీరు సరకుచేయ పనిలేదు. ఒక నైకోర్టు న్యాయాధికారి దీనినిగురించి ఏమి అభిప్రాయమిచ్చెనో చూడుదు. “ఈవ్రాతలు హానికరమైనవి: రాజకీయహత్యల పురికొల్పెను స్వభావము కలవి.”

‘మ్యాండ్రియా పత్రిక’ భాషాద్రోహము గల వెక్కుమంది యుజనముచే చదురగుచున్నది. ఇంకాభాషాద్రోహము రాజ్యాంగ సవరణకులకు ఏ అవస్థయును గలదో వాటిని

మీరుగూడ కలిగియుండుట సహజము కాని సమర్థతయు గల సుగుణసంపన్న లేమనుగూడ నిరయే హత్యలకు కారణ మని చెప్పజాలరు. వంగదేశమున అరాజక సవరణయు చేయువారు గూడ మన ఆశయముల నేకలిగి యున్నారనియు వారు విపరీత దైర్ఘ్యముతో స్వాధ్యాయ రాములైపోయి బడుచున్నారనియు అట్టి నేరములను శిక్షింపక వారి అనివేకమును వారికి తెలియపరచి వారు ఒకప్పుడది తప్పని వారికి నచ్చజేయవలయుననియు ప్రస్తావించితిరి. ఇట్టి సలహా ఈ యుజనములకు మరింత ప్రోద్బలమును కలిగించుచున్నది. ఇట్టి సందర్భమున నిటువంటి విషయములు భూడితముగా పత్రికా శాసనము యొక్క 4-వ అంబ ధ్యమొక్క 1-వ నూత్రము క్రింద జేయను. మిమ్ముల అవసరముగా నాపవలయున లేను. కాని మరికొన్ని విషయముల గురించి ముచ్చటింపదను. ఒక కవీశ్వరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. “ఎంతకాల మిటులు నిర్దోషుల రక్తమును ప్రసరింపజేయుట? ఎంతకాలము మన మిటులు ఈమరణావస్థయందు తన్నుకొని బాధపడదలెను?” ఈకవీశ్వరుకు భావములను నీచస్థితియండి తొలగింపదలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచుండెను. భారతీయుల మానభవములకు భంగముకలిగినని మొరలిచుచుండెను. ఇంతకంటె వారుపొందెను దౌర్భాగ్యపుస్థితి యుండునా అని ద్రష్టించుచుండెను. మరొక కవీశ్వరు డిట్లులవ్రాసెను:—

“అగతిమలగు భారతీయులు ఇనుములబాసి ఎప్పుడుగ త్రొక్కుదురు? భారతదేశీయులశత్రువులకు వినాశకాల మెప్పుడు సంభవించును? ఈ ప్రశ్నలందున్నట్లులగు సౌమ్యసీమలు గను జేయబడిన భారతీయులు ఇట్టిక్రాంతమైన బాధనుండి ఎప్పుడు విముక్తి పొందగలరు?” ఇంకొక రిట్లు వ్రాసి:— “హిందువులు బానిసలుగ జేయబడిరి. వారి భవము, మర్యాద స్వేచ్ఛయున్నగునవి నీటగలసినవి. చిట్టిదినకు అన్నము నకు కూడ మొగము వాదిరి. ఇంకను ఎట్టి కష్టము భావతమాతకు రానున్నదో? భారతీయుల రక్తమును మొదలంట పిల్చివేయుచుచేమా అని భయపరుచున్నది. భారతీయుల నోరు కట్టివేయబడెను. వారి చరనానులును క్రుంగినవి. ఇంత కనినహృదయముతో భారతదేశీయులను షోధవెట్టుట ఏమాత్రో? భగవంతుకు అందరికిని సమాన స్వేచ్ఛా వృత్తిని నిర్మించెను. అట్టి సందర్భమున ఈ డిక్కుమాలిన వాస్తవ్యులు హిందువులకు ఎందులకు ఒత్తిడి కలిగింపవలెను?” ఇంకొక విషయము గూడ మీరు తెలియజేయ. “నిజముగా నేంథులను బంధించుట న్యాయమైనది. సంఘమును ఏకభావముతో చూచుచున్న న్యాయశాస్త్రమునకు విరోధముగా ప్రవర్తించుట తగినపనియే. గాని విచారణయందు అన్యాయము జరుగుచున్నపుడు న్యాయశాసనపు పేరున అసభ్యమును జరుగుచున్నంతకాలము, నిర్దోషులను బాధించు చున్నంత కాలము, దేశసేవాస రాములను నిరంతరరాజధర్మక్షేపములకు రాజద్రోహములకు నెంచుచు నంతకాలమును మనకు న్యాయమే లేదు. అరాజకయందున్న వామైతిమి. ప్రజల కిట్టిషోధ గలిగించు కార్యముల కెట్టి న్యాయశాసనముల మున్నును అవి అసభ్యములే. నాగరికత వలన మనకు బాగుపడజాలదు. ఆటవిక కిరాత వృత్తియందే మనము మంచిస్థితియును ఉండగలము ఏల మన అనుభవించెను కష్టముల వలన మన కర్మయము మనము చూచుకొనెదము. మనము సాయుధులమై మనలను మనమే శిక్షించుకొనెదము. మన మిపుడు అరక్షకులము అసభ్యములముగ నున్న వారము. కష్టముల నొందుటగూడ పశువులను చెల్లించుచున్నారము.”

ఈ విషయములన్నియు దొరతనమువారి పట్ల ప్రజలకు భిన్నాభిప్రాయమును కలిగించునదిగానా? ప్రజలకు పాలకులయెడ ద్వేషమును కలిగించునది కానా? ఇట్టి అభిప్రాయమును బహిరంగముగా పత్రికలయందు ప్రచురించినచుకు మీరు పూర్వాపాపముండ నా సముఖముకు నేను రాజాయుగా? ఇట్టి దౌర్జన్యపు వ్రాతలు విషమించనని మీరు ఒత్తిచెప్పలరా? ప్రతిదికము ఈ ప్రకారము దేశమందంతటను పత్రికలందు వ్రాయుట మంచిని నూపించగలరా? ఇట్టివిషయములు వ్రాయువాచేనా మీరు సంతతదేశధర్మ లనియు, నిరంతర రాజధర్మ పరు లనియు, అట్టివారు అన్యాయముగా ఈప్రతికా శాసనమునకు వలలో తగునుకొనిననియు చెప్పరాదు! ఫలమును సాచియోగ చెట్టునుంచినదికాని చెక్కలుగురును. నే నిపుడు వ్యక్తికరించిన విషయములన్నియు 1910 వ సం॥ పూర్వము వ్రాయబడినవిగావు. ఇకన్నియు 1916 సం॥ వార్తాపత్రికలు వ్రాసినవానియొద్దను ప్రముగాని పేరున మాటమాటికి పత్రికా స్వేచ్ఛాధ్యక్షము కలిగినదని

ధిశతులు ప్రజాభిప్రాయమును స్పష్టికరించుటకు వాగ్ధంధము కలిగి ననియు ఈ పత్రికాశాసనమువలన ముద్రాలయములకును, పత్రికా సంపాదకులకును దినదినగండవనియు మీ విజ్ఞాపనము లో వ్యక్తకరించితిరి. మీరు చెప్పినట్లు ఈ పత్రికాశాసనము నిజముగ మీ పాలిటి యమరూతయని కొంచెముసేపు అనుకొన్నను ఈ శాసన మమలున నుండగనే పత్రికాధిపతులు సేను నై నదాహరించిన రాజుద్రోహపువిషయములను వ్రాయుటకు కొంచెమైన భయపడినపుడు రద్దుచేసినదో వారిట్లు వ్రాయకుండునని మీరు చెప్పగలరా? ఇటువంటి దృష్టాంతరములు చూపించునకు నన్ను మన్నించెదరుగాక. ప్రస్తుతమందు పత్రికలన్నియు శాంతభోజిని కహించి యున్నవనియు, వివేకపు వ్రాతలతో గూడుకొన్నవనియు పత్రికలకు సహజ స్వేచ్ఛాకృత్తిని తిరుగ ప్రసాదింపవలయు ననియు కోరినపుడు మీతో నేను ఏకీభవింపజాలను.

కాన ఇప్పుడు నేను వచించిన వంతయు మీరు అరుచి కగముగను ఉత్సాహభంగముగను మీ అభిప్రాయములకు భిన్నముగనున్నను, నన్ను ఆపరించి సంపూర్ణముగా వినినందులకు మీరు వందన యొనర్చుచుంటిని. నేను మీతో ప్రస్తావించిన విషయములు మీరు కోపము గలిగించి యుండవచ్చును గాని, యిది మీరే కోరుకొనిన విషయముగాన నేటిట్లు చెప్పక తీరవద్దిగాదు. మీరు ఎత్తుకొనిన విషయముల కన్నటికిని నిష్కపటుగా వందన లేకుండ నీయదలచిన ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని. మీరుత్సాహభంగముగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చినందులకు నేను నిజముగా మనస్తాపము నొందుచుంటిని. మీరు కోరినరీతి పాలకులకు కళంకము కలుగజేసెను ఈ క్రూర శాసనమును రాజశాసన పుస్తకపు పుటల నుండి తొలగించినదో నాకు గూడ సంతృప్తిగా నుండును. పత్రికాధిపతులు ప్రజాక్షేమ మరసివారి అభిప్రాయమును దొరతనమువారికి దెలిపి దొరతనము వారేదేనియు తప్పొనరించిన అది న్యాయబద్ధితో తెలియెను పద్ధతి నాకెంతయు ప్రీతిమైన, విషయము. దొరతనమువారి ఉత్తరువులను మీరు ఆక్షేపణ గావించితిరిని నాకెప్పుడును కోపమురాదని ఒత్తిచెప్పగలను. ఇంకమీదట మీ పత్రికా సంఘమువారే కార్యములను చక్కచెట్టుకొందురుగాక. నేను మీ విజ్ఞాపన సందర్భమున రాజుద్రోహపు వ్రాతలు చదివి మీ మనసు నొప్పించినందులకు విచారించుచుంటిని. నేను నైదుదహరించినవిషయములు యుక్తాయుక్తజ్ఞానములేనియువజ నలను త్రవ్వకు ప్రోవకు త్రవ్వనను విషయమును మీరు గూడ ఒప్పుకొనెదరని దృఢముగా లెలచెదను.

దొరతనమువారు ఈ శాసనమును చట్టపు పుస్తకము నుండి తొలగించునట్లు మీరు వ్రాసెదవిషయములచే ప్రయత్నము గావించవలెను. ఈ విషయమును గురించి మరొకసారి మీరు సావకాశముగ యోచించి ఈ శాసనము నుపయోగింప అవసరము కలుగకుండగ నడచుకొనుటకు ప్రయత్నింతురని మిమ్మును నేను చుంటిని అని చెప్పుపద్ధత ప్రభువుగారు నుడివిరి. రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము ముగిసినపెనుక పత్రికా సంపూర్ణములు హర్షియమగురా ప్రతినిధులందరిని చెప్పు పద్ధత ప్రభువుగారికి పరిదితులను గావించిరి. పిమ్మట పత్రికా సంఘ ప్రతినిధులు వారి నివాసములకు పోయిరి.

రాజప్రతినిధి గారికి విజ్ఞాపనము మొసంగిన పత్రికా సంఘ ప్రతినిధులు రాజప్రతినిధి గారి ప్రత్యుత్తరము కేవల మత్పక్షికరముగా నున్నవనియు సమయానుకూలము లేదనియు ఉదాహరణ మాచకము కాదనియు నుడివిరి. రాజప్రతినిధి గారిట్లు చెప్పినను ముద్రాశాసనము శాసన గ్రంథమున నుండ చ్చువైది కాదనిరి. ఈ శాసనము క్రిందకు లేదని వార్తా పత్రికలన్నియు అట్టి నేరములను చేయలేదనిరి. రాజప్రతినిధి గారు చెప్పిన ప్రకార మాపత్రికలు శిక్షాగ్రమునైనను ఒకటి రంపు వార్తాపత్రికల మాలమున పత్రికా స్వాంత్ర్యము నణచి ప్రోక్త-శాసనము తెచ్చటను చేయబడలేను. రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తర మెంతయు పక్షపాతముగా నున్నదనిరి. ముద్రాశాసన సభ్యుల విజ్ఞప్తి క్షీణింపిన పత్రికలకు కచ్చితముగాదు. ఇతరపత్రికల సందేహముగలదు పత్రికా స్వాంత్ర్యమునకు హానికలుగుటవల్లను నీ విజ్ఞప్తి చేయబడినట్లుగాదు. రాజప్రతినిధిగారు విజ్ఞప్తిలోని కొన్ని విషయములపై విమర్శించుచున్నట్లుగాదు. విజ్ఞప్తిలోని కొన్ని విషయములపై విమర్శించుచున్నట్లుగాదు. రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరములోని కొన్ని విషయములపై విమర్శించుచున్నట్లుగాదు. రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరములోని కొన్ని విషయములపై విమర్శించుచున్నట్లుగాదు.

పత్రికాభిప్రాయములు.

“ఇంగ్లీషు మన్”
ఇట్టి విజ్ఞాపనముల శాంతముగా నాలకించుట ఏరికిని సాధ్యముగాదు. పత్రికా సంఘముని చెప్పుకొను సంఘము ముమ్మటి ప్రతినిధులనుగా పంపెనని నేను కొందరు సమర్పించిన విజ్ఞాపనము నిరసయోగము కాలేదు. ఈ అసకాశమును రాజప్రతినిధిగారు బాగుగా నుపయోగించుకొని గట్టిగ మందలించిరి. ఇట్టి ఆందోళన మప్రస్తుత మనిరి. ముఖ్యవిషయములలో పత్రికలు నిరంతర స్వాంత్ర్యమును వహించుట న్యాయముగా దనుట సమంజసముగా నున్నది.

“ఇండియన్ డేయిలీ న్యూస్”
దొరతనమువారి యుక్తమాభిప్రాయములను న్యాయస్థానములు అపూర్వ పరిజ్ఞానమున నాశనము చేయుచున్నపుడు దొరతనమువారు మరల నట్టి యభిప్రాయముల మాలమున నే అత్యంతమంద ప్రజ్ఞ మగు న్యాయస్థానము గూడ గ్రహింప గలుగునట్లు న్యాయస్థానములకు జ్ఞాన పథమును జ్ఞాపనలెను. చెప్పుపద్ధత ప్రభువు గా కివిషయములో స్థిరబుద్ధితో వేచిచేసిరి. స్థానిక దొరతనములవారి యజ్ఞులను న్యాయస్థానములలో చచ్చించుచున్నారు. సర్. ఎస్. పి. సింహాగారు 17వ సెక్షన్ చిత్తు వెలికిచ్చిరి అందరికి తెలియును.

“అమృతబజారుపత్రిక”
దేశమున కంతయును రాజప్రతినిధిగారి స్వభావము ఆ శాసనమును, దుఃఖమును కలుగజేయుచున్నది. రాజులను ప్రజలను యొకభావముతో నుండవలసిన కాలమున రాజప్రతినిధిగారిట్టి యసాకార్యమును గలుగ జేయుట ఆశ్చర్యకరముగా నున్నది. ప్రస్తుతము ప్రతివైరంధ్రుని మనమున జ్వలించుచున్న రాజభక్తిని ఇది చల్లార్చునని తోచుచున్నది.

“జెంగాల్”
రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము పిరికిదానమున కంతటికిని ఆ శాసనమును కలిగించితిరి. రాజప్రతినిధి గారు తమ ఉన్నతపదవి కన్న మునుపటి యసంమంజస భావలో మాట్లాడుట కడుకోవలయునుగా నున్నది.

“టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా”
రాజప్రతినిధిగారి కివ్వబడిన విజ్ఞాపనము దేశమున కపకార మొనరించినది. వీరి విజ్ఞాపన భోగిని యసంమంజసము. కాలము ప్రతికూలము.

“బొంబాయి క్రానికల్”
విజ్ఞాపనమున కిది మంచితరుణము కాకపోయినను రాజప్రతినిధిగారు కాలానుకూలముగ పనిచేసి రనిపించుకొనుటకు తగని సంఖ్యాదణ మొనరించి భారతీయ పత్రికల నన్నిటిని నిరసింతుటలో తమ ఉన్నతపదవి కనుచితముగు భోగిని మాటలాడిరి. ఈ ప్రభుని సంతతి భావసంజనితములగు పుటులు దేశీయులకందరికిని మనస్తాపమును కలిగించును.

“అద్వోకేటు ఆఫ్ ఇండియా”
విజ్ఞాపనము చేసినవారిలో ప్రభువులు అంగీకరించారే. ప్రస్తుతము విజ్ఞాపనమునకు తగిన కాలము కాదని తెలియనందులకు వైండవ సోదరులు తుంతపులు గాని యూరోపియనులే యిట్టి విషయములలో దిగుట వారి యుపద్రవ భావమును వెల్లడించు చున్నది.

ఇండియన్ పేట్రీయటు.
పత్రికా సంఘప్రతినిధుల విజ్ఞప్తి:— పత్రికా శాసనమును ప్రోనినేయవలయునని రాజప్రతినిధిగారిని గోరుట కిది తగిన సమయము. కాదని మేము ఒప్పుకొని ఈ విషయమునం దొక్క దానియందు మాత్రమే మేము రాజప్రతినిధిగారితో నేకీభవింతుము గాని రాజమాషణ శాసనమునకు చేర్చబడిన దుర్భరములగు కనకచక్రములను సమర్పించుటకు రాజప్రతినిధి గారు చెప్పిన విషయములను మే మంగీకరింపజాలము. రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరమునందు పక్షపాత దోషము, సున్యక్తము, వారివారు మంతయు అధికారవ్యవహార వాదించు వాదమే. ఈ వాద మెన్నటికిని పత్రికలపక్షమున నొకింతయైన పలుకబూనదు! పత్రికా శాసనమును ఇంకను అమలుజరపుట బ్రిటిషువారి యొగ్గతమ మగదని మాయభిప్రాయము. పత్రికా శాసన మున్నందుకనే ప్రోత్సేహములు గలగుచున్నవి. ఈ శాసనము పత్రికా స్వాంత్ర్యమును ప్రభుత్వ నిర్వాహకులకు కలిగినది.

విశ్వాత్ సర్వభూమి గలవారివృద్ధ మధురము. ఆగోగ్యశాలలో మాట్లాడు పరిశిష్టముల! ఈకు నేడొకాడొక నియమం లేదు, యుక్త, పెద్దవారూ నుడివిరి.

స్థానిక వార్తలు

రాజోపు సభలు మున్నగునవి
మార్చి 9 శుక్రవారము.
విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభ సా. 8-80
కాంగ్రెసు లీగు సభ గోక్షేమందరము. సాయం 5-80
చెన్నపురి ఆంధ్రసభ-పచ్చయప్పహాలు సా. 5-80
మార్చి 13 మంగళవారము.
చెన్నపురి శాసనసభ. ఉద. 11

మార్చి 14 బుధవారము.
టి. ఎం. నాయుడుగారి యువన్యాసము } సాయం 5-80
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలు }

చెన్నపురి శాసనసభ-గర్ ఆలెగ్జాండర్ కాట్టెగారు చెన్నపురి శాసనసభ కుపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషన్.— చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు డి. మారిసెట్ గారు తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనిచ్చిరి.

స్వరాజ్యోద్యమము, జస్టిస్ పత్రిక:— దేశమునకు రాజకీయాభివృద్ధి తప్పక అగత్యమే! ముఖ్యాధికార వ్యవహార ఉద్యమారంభమున తమయనంగీకారమును తెలిపి జేసిననేతప్ప, ఇంతవఱకు దేశము పొందగలిగిన అభివృద్ధి తనంతట తానేమానిపోయి వెళుకపడును. — “జస్టిస్”

చెన్నపురి వాఙ్మయ సంఘము:— “మొదటి స్కంధసర్వ రాజుగారిచే నుపయోగింపబడి, ఇటీవల దొరకన పక్షరములు బిల్లులు మున్నగు” వానిని గూర్చి రావునాచేయి కృష్ణరాష్ట్రీగారు ఈ నెల 9 వ తేదీని యువన్యాసించుదురని ప్రకటింపబడినది. ఆయువన్యాసము 9 వ తేదీని జరుగక ఇంకొక తేదీనాడు జరుగునని తెలుపబడినది.

నిర్బంధ వ్రాత నిశేధక సంఘము:— రాజప్రతినిధి గారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శి నిన్నటిదినము చెన్నపురిలో నిర్బంధవ్రాత నిశేధక సంఘావ్యవహరి కిట్లు తంతి వార్త బంపిరి:— నిర్బంధ వ్రాతమును గూర్చి న మీ తీర్మానములను రాజప్రతినిధిగారియొద్ద జెట్టిల్చి. నిర్బంధ వ్రాత విషయమును గూర్చి రాజప్రతినిధిగారి యొద్ద విన్నవించుటకు అభిలభిత నాజీవన ప్రతినిధులను బొంబాయి వా రేగ్గడచు చున్నారు. చెన్నపురి ప్రతినిధులను గూడ వారితో జేర్చుట మంచిది. ఈ విషయమును గూర్చి ఫిరోజ్ సా మెహతా సలిగారికి వ్రాసికొనవలయును.

కీ. శే. దివాన్ బహదర్ ఎం. ఆదినారాయణయ్యగారికి జ్ఞాపక చిహ్నము:— ఇండియన్ బ్యాంకు భాగస్థులును, కొందఱు చెన్నపురి పౌరులును కలసి, కీ. శే. దివాన్ బహదర్ ఎం. ఆదినారాయణయ్యగారు బ్యాంకుకు విశేష సేవ చేసినందున, వారికి జ్ఞాపకచిహ్నము నొకదానిని నిర్మించుటకు గత ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీని ఒక సభలో తీర్మానించిరి. చెన్నపురియందు ఆర్థికవిషయము పుస్తక భాండా గారమును పతనమందరమును జ్ఞాపకచిహ్న రూపముగా నేర్పజుచుటకు బ్యాంకువారు నూచించిరి.

ఒక మరణవిచారణ:— జనవరి 8 వ తేదీని చింతాద్రి పేట నివాసియుగు ఆ బ్రహ్మం అనుకతడు చింతాద్రి పేటకు పోవుచుండగా దారిలో మం తెనయోద, సిమెంటు షాట్లతో ఒక మునిసిపలుబండి ఎదురుగా వచ్చుచుండెను. మం తెన పటువారు గా నున్నందున బండి విశేష వేగముతో వచ్చుచుండెను. ఈవేగము నావజాలక బండివా డూరకుండగా బండి వడిగావచ్చి ఆ బ్రహ్మం (58 ఏండ్ల వయస్సుగలవాడు) తేగా పోయి అతనిని బడద్రోసెను. బండిచక్రము ఆ బ్రహ్మం కాయ మీదుగా భోయించునకు కాలి యెముక విరిగెను. అతనికాలును గోసిరి. ఇదియెలుకాక అతని కింకను గాఢములగు దెబబలు తగిలెను. ఆసుపత్రియందు దతము గతమంగళ వారము రాత్రి తఱకును జీవించెను. ఈయరణ్యమునుగూర్చి విచారింపగా అతని మృత్యువును బలహీనుగా నుండెననియు, అతడు బండిలోని పక్షులతో అతని రాల్లద్రోహాజ్ఞమును లింగించిన దున ఆతడు నుడిగించెననియు నభిప్రాయపడ్డారు. తీర్మానించెరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ.

ధీర్, మార్చి 7 సామ్రాజ్య శాసనసభ ఈ యువయము రాజప్రతినిధిగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశ మయ్యెను. ప్రేక్షకులు చాలమంది వచ్చిరి. కాని మందిరము కొంతవఱకు వెలితిగానే యుండెను. ప్రక్షోత్తరములు 20 నిమిషములు పట్టెను.

పిమ్మట సర్ విలియం మేయరుగారు ఇండియన్ టారిఫ్ సవరణ బిల్లును సూచించి దాని సందర్భమున ఆక్షేపణ లేమియు రాలేదని చెప్పిరి.

దీనివై దాదాభాయిగారు నడుపుచు ప్రభుత్వమువారు ఆదాయమునందలి తరుగును భక్తి చేయుటకును, తీసిగొనిపోయిన పూర్వపరిశ్రమలను మరల ఆలవృద్ధి చేయుటకును వ్యాపార పన్నును విధించుచున్నారనియు, క్రొత్త పన్నును విధించుట వాస్తవముగా సంతాపకరమే కాని ప్రస్తుతము సభ వారి యెదుట గల బిల్లునందు వ్యాపార పన్ను విషయములు కడు నేర్పుతో సంస్కరింపబడినవియు, ప్రతివో చేయబడిన వస్తువుల దిగుమతి సుంకములను నూటికి 5 నుండి 7 1/2 వఱకు ఎక్కువ చేయుట సంతృప్తికరమనియు చెప్పిరి. సర్ విలియం మేయరుగారు ఎగుమతి పన్నును ఎక్కువచేయుట వలన ఆర్థిక ప్రత్యేక మతింత ప్రజాంగీకారమును గడించుననియు, కొత్తపన్ను కవకాశముండదనియు గూడ వారనిరి. కొత్తపన్ను విషయమును సూచించిన వెంటనే అధ్యక్షులు లేచి ఆ విషయమును గూర్చి మాట్లాడ గూడదనిరి.

దాదాభాయి గారు తమ యుపన్యాసమును ముగించి బిల్లు నామోదించిరి.

యద్ధము వలన విధింప బడవలసిన క్రొత్త పన్నులను అందఱును ఆమోదింతురని శుభముగాను చెప్పి పారిశ్రామిక వ్యవసాయ పరికరముల విషయమును బిల్లునుండి తొలగింప వలయుననిరి. ఎక్కువ చేయబడిన ప్రతిభక్తును బి.ఎన్.శర్మ గారును, రాజారాం పాలసింగుగారును ఆమోదించిరి. బిల్లు ఆమోదిత మయ్యెను.

రాబడిపన్ను సవరణబిల్లు.

అనంతరము సర్ విలియం మేయరుగారు రాబడిపన్ను సవరణబిల్లును గూర్చి ప్రత్యేకసంఘమువారి రిపోర్టును సభవారికి సమర్పించి 4 వ క్లాజులో చేయబడిన సవరణలను వివరించి ఈవిషయపు కార్యక్రమ మంతటితో నిలిపివేయవలయునని యుపపాదించ నందఱు సంగీకరించిరి.

4 వ క్లాజునందు. "అట్లు చేయబడిన ఎడల 10 రూ॥ల జాలుమానా చెల్లించినను, లేక కలెక్టరువారిచే సకారణముగా తీసుంపబడినను" అనుమాటలను లేర్పరచునని బి.ఎన్.శర్మగారు సవరణ నుపపాదించి బిల్లుఇప్పుడున్నట్లే యుంచిన యెడల కొన్ని కేసులందు చిక్కుగలుగునని సూచించిరి.

పండితమాల్యదగారు యవస్థాపించుచు ప్రత్యేక సంఘవారి విచారణజరుగుచున్నప్పుడు 4 వ క్లాజును పూర్తిగా తొలగింపవలెనని తాము సూచించితిమనియు, తర్ఫీల్లో రాబడిపన్ను శాసనముతయు పూర్తిగా సంస్కరింప బడుననియు, క్రొత్త సవరణలన్నీటిని అప్పుడుచూచుకొనవచ్చు ననియు చెప్పిరి. అర్జిలన్నీటిని ప్రభుత్వనిర్వాహక కాఖియారు పరిష్కరింతురగాన ప్రజల అర్జిలపై నిర్బంధము లేర్పఱుపదగదు 4 వ క్లాజు వలన గలిగిన సౌకర్యములను వృద్ధిచేయవలయును.

అంతట లౌండుగారు లేచిమాల్యదగారు క్లాజును చర్చించుచు సవరణనుపపాదించుచున్నారనియు అట్లుచేయ దగదనియు చెప్పిరి.

భూషేద్రనాథ వాసుగారు యవస్థాపించుచు ప్రభుత్వమువారు రెండు విధములగు అపరాధములను విధించుచున్నారని చెప్పి యుక్తి విషయములను వివరించి శాసనములోని 34 వ సెక్షను ప్రకారము ఒక విధముగు అపరాధమే యున్నదని నుడిచిరి. ప్రజలకును ప్రభుత్వ నిర్వాహక కాఖియారికిని స్పష్ట వచ్చినప్పుడు న్యాయస్థానమున విచారణ జరిగించుట యుచితము ప్రభుత్వ నిర్వాహక కాఖియారి చేతనే అపరాధములు విధింప నిచ్చుట మంచిదికాదు.

లౌండుగారు సవరణ నాక్షేపించి 10 రూ॥ల జాల్మానా చాలదని చెప్పిరి.

సర్ విలియం మేయరుగారు సవరణ సంగీకరింప జాలవనిరి. శర్మగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినవెనుక సవరణ ఒడిపోయెను. బిల్లు ఆమోదింప బడెను.

అదనపుపన్ను.

1886 వ సం॥ రపు ఆదాయపుపన్ను శాసనము ననుసరించి విధించిన ఆదాయపుపన్నుకు తోడు మరి ఒకపన్నును గూడ విధించు విషయమును యోచించుటకు ఏర్పఱచిన ప్రత్యేక సంఘము వారిబిల్లును సర్ విలియం మేయరుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. కార్యక్రమము సక్రమముగా అయినవెనుక వైచెప్పిన రిపోర్టును ఆ లో చించునారంభించిరి. "యద్ధము అంతమైన వెనుక మార్చి 31వతేదీ లోపల అమలులో నుండగూడదను మాటలను 1917 ఏప్రిలు 1వ తేదీ అను మూల తర్వాత చేర్చవలసినదని" ఉపపాదించిన సవరణను కే. రంగ స్వామి ఆయ్యంగారు వదులు కొనిరి. ఇట్టి చర్య యద్ధానంతరమువరకును అటు పిమ్మట మరి ఆరు మాసము కాలమువఱకును అమలులో నుండవలయునని ఉపపాదించి ఈ బిల్లును యద్ధానంతరముగా పరిగణింపవలయునుగాని విశేష కాలము అమలులోనుండునట్లు శాసనసభలో చర్చింపబడుటకు ప్రవేశపెట్టినది కాదనియు దీనిని చిరకాలము అమలులో నుంచకూడదనియు గౌ॥ బి. ఎన్. శర్మగారు చెప్పిరి. హిందూదేశము యద్ధమునకుగాను సమర్పించిన సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించుటకు పాట్ల మెంటు సభవారి ఉత్తరువు అవసరమనియు ఆయత్తరు వింకను రాలేదనియు ఆంగ్లేయ దౌరతనము వారికి హిందూదేశ దౌరతనము వారికి నన్న సంబంధములను చక్కజేయుటకు యద్ధానంతరమే తగిన సమయమని వారు పలికిరి. శర్మగారి ఈ బిల్లు సవరణకు సంబంధించియే మాట్లాడవలయునని రాజప్రతినిధిగారు చెప్పి ఇతర ముఖ్య విషయముల గురించి ప్రస్తావించుచుని కోరెను.

తాము ప్రజాప్రతినిధులుగనుండి దౌరతనమువారి అధికారమునకు అధ్యంతరము కలుగజేయుట లేదనియు, తాము ఉపపాదించిన సవరణను అంగీకరించినవో ప్రతిబంధకమేదియు కలుగదనియు, దీనివలన ఎవ్వరికిని చిక్కువాటిల్లదనియు శర్మగారు వ్యక్తీకరించిరి.

ఈసవరణను అంగీకరింప జాలవనియు ఎక్కువ ఆదాయపుపన్ను వదలివెట్టి అదనపుపన్ను (నూపర్ టాక్సు) విధింపగోరితిమనియు సర్ విలియం మేయరుగారు చెప్పిరి.

సవరణ నిరకారింప బడెను. అంతట గౌ॥ కే. కే. చందా, రాయి సీతానాథరాయిగారు తమ సవరణల నుపపాదించ మానుకొనిరి. దౌరతనము వారికి మనస్సుకంటము కలుగజేయ తమ కిష్టము లేదని రాయి సీతానాథ రాయిగారు చెప్పి యద్ధ సందర్భమును నిచ్చు సామ్రాజ్య గూర్చిన తీర్మానమును బలపరచిరి.

సర్వఆదాయమును విషయవర్గనలో 2 వ క్లాజు (1) లోనన్న (బి) క్లాజుకుబదులుగా ఈక్రింది విషయమును ఉంచవలెనని బి. ఎన్. శర్మగారు ఒకసవరణను ఉపపాదించిరి. "హిందువుల సమష్టి కుటుంబము విషయమున పన్నువిధించునాటికి కుటుంబపు జనము విభక్తమయ్యెనేని ఈశాసన ప్రకారము సమష్టిగానున్నంతకాలము వారుగడించిన ఆదాయపు పన్ను విధింపబడదగనంతసామ్రాజ్య" ఈబిల్లు సమష్టి హిందూకుటుంబముకు చాలకష్ట కరముగా నుండును. మహమ్మదీయ కుటుంబములకు మాత్రము సౌఖ్యకరముగా నుండవచ్చును. ఈ బిల్లు అమలు జరిగినచో ఒక్కొక్కరికి ఒక భాగముండును. బిల్లు ఇప్పుడున్న ప్రకారము హిందూమతమునకు ఆక్రమము లనేకములు జరుగును. కుటుంబములు చాలావరకు విడిపోయి పంచుకొనవలసినవచ్చును. సమష్టికుటుంబముల పద్ధతిని వివర్ణింపబూనక పోయినను హిందూకుటుంబ విషయమై మనము జోక్యము కలుగజేసికొనుట యుక్తమా అను విషయమును యోచింప వలసియున్నది. అట్లు మనము హిందూసమష్టి కుటుంబ విషయమున జోక్యముతీసికొనుట అవినేకమైన పని కాబట్టి హిందూ సమష్టి కుటుంబములు విభక్తములుగ నే ఎంచబడవలయును. గౌ॥ పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు ఈసవరణను బలపరచుచు సవరణ లేనిచో కలిగను అరిష్టములను వివరించిరి. లౌండుగారు హిందూసమష్టి కుటుంబములలో ఉన్న కష్టములను ఒప్పుకొనుచు ఆంగ్ల "అదనపు పన్ను" శాసనముతోఁగొక ఉపసంఘముకంటె ఇంకాండులై లేనందున హైందవసమష్టి కుటుంబములకు "అంగ్ల అదనపు పన్ను" శాసనమువలన ఏదధమయిన అనుకూలమును చేసారదని వచించిరి. కాన భక్త కుటుంబములను వాణిజ్యసంఘములవలె ఎంచుకొనవలెను. ఈ పన్ను వేయు పద్ధతీవలన పన్నుల తిరుగ వాపసు చేయవలసి ఉండెను. ఇది సాధ్యముకాదు. కాని హైందవ కుటుంబముల

లోను, వాణిజ్య సంఘములలోను ఉండు నిలువ సామ్రాజ్యము పన్ను విధించవలెను. పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు ఈ తీర్మానము మరింత కుటుంబ విభాగమునకు అవకాశమిచ్చునని ఆక్షేపించిరి. లౌండుగారు మనువు, గౌతమముగారు ధర్మశాస్త్ర విషయములను వివరించి ఆదాయము పంచుకొని యు, పంచుకొనకుండియు నుండు హైందవ కుటుంబముల సౌభక్తములను గురించి చర్చించి, హిందు కుటుంబములను వాణిజ్య సంఘము రీతిగ పరిగణించినచో న్యాయముగా నుండునని పలికిరి.

ఇంకెవరయిన సమపాముగా నుండెను మార్గమును జూపినచో ఆర్థికసభ్యుడు సానుభూతితో విచారించెనని చెప్పిరి.

గౌ॥ లాసుగారు లౌండుగారు హిందూసమష్టి కుటుంబములను వాణిజ్యసంఘములకు బోల్చికాన్పరచువాడు జేసిగని చెప్పిరి.

సమష్టి కుటుంబముకు, వర్తక సంఘముకు సరిపోల్చి విసిగి లౌండుగారు వివరితాభిప్రాయము నొందినయను, ఇట్టి సాధ్యత్యములు మోసపుచ్చుననియు చాసుగారు చెప్పిరి. వాణిజ్య సంఘములో ప్రతివాతి భాగమును ఆదాయమును వర్షసలతరమున తీర్చినము గావింపబడును. హిందూకుటుంబము లన్నవో వారి భాగమునకు ఏమిరానన్నదో ఊహించు శక్త్యముగాదు. హిందుకుటుంబములో పసిబాలుడు మొదలుకొని వృద్ధునివరకు ఆస్తియందు భాగముండును. "హిందూకుటుంబము" వాణిజ్యసంఘములతో సోల్పుట అసంభవము. ఏలననగా:—వాణిజ్య సంఘములకు వారి ఆదాయపు ఆధారముల విస్తృతము పన్ను విధించ బడును కుటుంబము లన్నవో రాబడి భాగింప వీలులేనందున అట్లు చేయ ఏలవడగ. ఈ అదనపు పన్నుచే చాల కుటుంబములు విభక్తకుటుంబములగును. ఇట్టి పన్ను విధించుట న్యాయమా అన్యాయమా అని సభవారి నడ్చగెను. లౌండుగారు తమ యోచనమోడట ఈబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెనని చెప్పిదను.

ఈశాసనమువలన భారతదేశమున కంతటికిని చిక్కుగలుగును గాన తగినంత యోచనతో ఈబిల్లు ఆలోచించబడినదని నేను తలపను అధికార సభ్యులకు హిందూకుటుంబములలో విశేష పరిచయజ్ఞున ముందుగా గాన దౌరతనమువారు సలహా మీర పనిజేసిచో తేల్చకరముగ నుండునని బాసుగారు సూచించిరి.

హైందవ సమష్టి కుటుంబములు వారికి కొన్ని కష్టములున్నను కొన్ని లాభములును గలవు. కాన ఆ కుటుంబములకు గుభ్యులను త్రోసి వేయవలెనని కే. బి బ్రూన్స్టేటు గారు చెప్పిరి.

ఈ మార్పువలన హైందవ సమష్టి కుటుంబములు తలక్రిందులుగుననియు వ్యవసాయ కుటుంబము లనేకములు వీనిలో చేరియున్నను వారి కేలాటి నష్టమును కలుగుట లేదనియు సర్ విలియం మేయరుగారు చెప్పి బాసుగారి వాక్యములను విమర్శించి సవరణ నాక్షేపించిరి.

శర్మగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిన తరువాత ఆసభాణ కొట్టివేయబడెను.

శర్మగారు రెండు సవరణలను కలిపి యుపపాదించిరి తెలియుచున్నవని రాజప్రతినిధిగారు చెప్పిరి.

శర్మగారు రెండుసవరణలను ఉండవలయునని చెప్పిన తర్వాత సవరణలు సభ్యుల యంగీకారమునకువచ్చి కొట్టివేయబడెను. సమష్టికుటుంబము వారు నేరపోయిన యెడల మొక్కొక్కరి ఆదాయముల మొత్తమును సమష్టి కుటుంబ ఆదాయమొత్తమునకు హెచ్చరి యెడల అదనా క్యమును 2 వ క్లాజుకు చేర్చవలెను.

3 వ క్లాజులో "పెన్షన్యులలో చూపబడిన ప్రకారమ"ను మాటలకు "రూపాయ కొక అణా" అని వ్రాసునలేనని చెప్పచు పెన్షన్యులు ప్రకారముకంటె అంతటను రూపాయ కొక అణా యిచ్చుటయే మేలని ఆయ్యంగారు చెప్పిరి.

పెన్షన్యులలోని పద్ధతీయే మంచినియు పన్ను నియ్యవల వారే యియ్యవలెననియు సర్ విలియం మేయరుగారు మడిచిరి.

సవరణకొట్టి వేయబడెను. రాయి సీతానాథరాయిగారు తమ సవరణను వదులుకొని తర్వాత "అదనపుపన్ను బిల్లు" శాసనముగా చేయబడెను.

తర్వాత సభ్యులులేచి సమావేశమైరి. సమావేశమైరి.

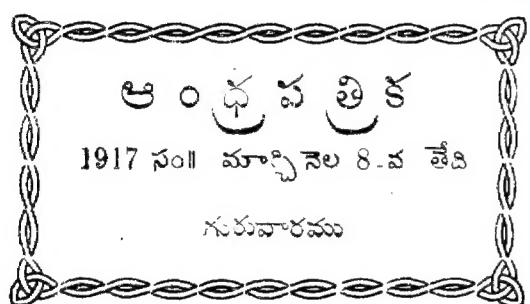
ఆంధ్ర విద్యానిధి.

మన పురోహితికి విద్యావ్యాపనమే ముఖ్యమైన సాధనము. సకలదానములందును విద్యాదానము ముఖ్యమైన దానము. ఈ ముఖ్యమైనదానమును జేయుటకు సంవత్సరాది దినము నుండి నమ. సంవత్సరాది పండుగ సమీపించుచున్నది. ఆ పుణ్యదినమునందు దేశభాంధవులందఱును ఆంధ్రవిద్యానిధికి చందాల నిచ్చుటకును చందాలను పోగుచేయుటకును ప్రార్థితులు. సంవత్సరమున కొక రూపాయి నిచ్చెడివాడు సభ్యులుగ జేరగలరు. కాని యథాశక్తిని ఆంధ్రులందఱును విద్యానిధికి సహాయము చేయవచ్చును. విద్యానిధికి సహాయము చేసినవారి పేరులు ఆంధ్రపత్రికా ముఖమున ప్రచురింపబడును.

సహకార్యదర్శులు:
ఆధ్యక్షుడు: పండిత డి. గోపాలాచార్యులు.
వి. ఎన్. శర్మ. వే. రామదాసు.
కా. నాగేశ్వరరావు.

విషయానుక్రమణిక.

ముఖ్య సమాచారములు	2
పుత్రికా శాసనము	3
స్థానిక వార్తలు	4
సామ్రాజ్య శాసనసభ	5
ప్రధాన వ్యాసము	
సింహళ మలయా ప్రవాసములు	6
యంధ్ర సాహిత్య ఋణము	7
ఐరోపా మహాసంగ్రామము	
విదేశతంత్రీ వార్తలు	8
వృత్తాంతములు	9
ఇంగ్లీషు తంత్రీ వార్తలు	10-11-12
మా కలకత్తా జాయి	13

సింహళ మలయా ప్రవాసములు.

ప్రజలు స్వదేశమును విడిచి విదేశముల కేగుటకు గల కారణము ధనాస్థనము. ధనములమున సుఖించుట. ప్రవాసమును నిర్బాధము లేకను చేయునపుడు ప్రవాసకుల కష్టసుఖములకు వారె బాధ్యులు. ప్రవాసమును ఇతరుల స్రోతాహము వలనను చేయుట సంభవించినపుడు ప్రవాసకుల కష్టముల కితిరులు బాధ్యులగుచున్నారు. తమ్ము నావరించిన దర్జదదేవతయండి తప్పించుకొనుటకై హైందవులు స్వదేశమునుండి విదేశములకు బోవుచున్నారు. విదేశములందును పెద్దమ్మ ప్రత్యక్షమైనపుడు ప్రవాసమువలన నేమియును ప్రయోజనము గలుగదు. విదేశములందు దర్జదదమునకు రోగములు దుర్మార్గము జతపడినపుడు ప్రవాసము వలన సుఖముగలుగక కష్టములు, లాభము గలుగక నష్టములు గలుగుచున్నవి. స్వతంత్రవ్యక్తిగల ప్రజలకు ప్రవాసములు కష్టదాయకములు గాకున్నను స్వతంత్రవ్యక్తిలేని ప్రజలకు ప్రవాసము కష్టములకు గారణం బగుచున్నది. ప్రవాసమునకు మాయోపాయంబులు గారణంబులైనపుడు ప్రవాసకులు దండనమునకు లోబడబడినపుడు ప్రవాసము పీడకు గారణంబగును గాని సుఖమునకు సాధనంబు గాదు. భరతఖండమునందు దక్షిణ భాగమునందు ఉత్తర భాగముల కంటెను దార్జిల్లింగము అధికముగ నున్నది. మూర్ఖు

తీరమునందలి మర్యప్రదేశములనుండియును దక్షిణ భాగమునందలి జనాకీర్ణమైన జిల్లాలనుండియును సింహళమునకు మలయాద్వీపకల్పమునకు భారతీయులు కూలిపనులను జేయుటకై పోవుచున్నారు. వారేషధిని గొనిపోబడునదియును, వారాదేశములం దేసీతిని నివసించునదియును నన్వేషించుటకై చెన్నపురి పాలకులు మార్పు బాంకుగారిని అహమదు తంబిమార్కయ్యారు సాహెబు బహదూరుగారిని నియమించిరి. వారు నవంబరుమాసమునందు విచారణకు బూనుకొని డిసంబరుమాసమునందు విచారణను ముగించిరి.

సింహళమునందు తేమాకుతోటలును రబ్బరుతోటలును 1911 నందు 1833 కలవు. ఆ తోటల విస్తీర్ణము 4,25,279 యకరములు. ఆయకరములను సాగుచేయుటకై 3,86,300 కూలీలు కావలయునని మదింపు చేయబడినది. కాని 304,600 మాత్రమే పని జేయుచుండిరి. అవసరమైన వారికంటెను 82,000 మంది తక్కువగ నుండిరి. 1915 నందు తోటలందు 652,850 పనిజేయుచుండిరి. కాని ఆ నాలుగేండ్లయందును తోటల విస్తీర్ణ మొత్త పెరిగినదియును తెలియదు. పని జేసెడివారియందు 100 కి 60 వంతున యావనులును 40 వంతున వృద్ధులు బాలబాలికలును నుండురు. ఆ దామాషాను గుణించిన తోటలకు లెగినంత పనివాండ్లు లేనటులు తెలుచున్న దని విచారణసభ్యులు నిర్ణయించిరి. కూలివాండ్లను జమచేసి పంపుటకు తిరుచనాపల్లి ముఖ్యస్థానము. తిరుచనాపల్లి యందును నితర ప్రదేశములందును 29 స్థలములు గలవు. ఈ స్థలములందు కంగానులు గాని వారి ప్రతినిధులుగాని జనులకు బోధించి వారిని సింహళమునకు పంపుట కేర్పాటును జేయుదురు. కంగాణికి పనివాని కొకటి 5 రూప్యములవంతున ప్రతిఫలము ముట్టగలడు. తోటలయందు ప్రతి కంగాణిక్రిందను 20 మంది కూలివాండ్లు పని జేయుచుండురు. పనిజేసెడి ప్రతి కూలివానికి 1 మొదలు 2 అణాలవరకు ప్రతిదినము కంగాణికి రుసుము ఇయ్యబడును. కంగాణికి రుసుముగాకను జీతము కూడ దొరకును. చిల్లర కంగాణులకును రుసుము జీతము ఇయ్యబడును. కంగాణి పనివానిని లేవదీసినది మొదలు పనివాడు తోటచేరువరకును నగు వ్యయమును పనివాడెభరింపవలసియుండును. అది పనివాడు కంగాణికి గాని తోటయజమానునకు గాని ఇయ్యవలసిన అప్పుగ నిలిచియుండును. తోట యజమాని కంగాణి యడిగిన సొమ్మునిచ్చి దానిని పనివాండ్ల ఖాతాను ఖర్చు వ్రాయును. ఈద్రవ్యము కంగాణిక్రొంతర్యముచేయును. దానికి పనివాండ్లు బాధ్యులైయుండురు. ఆయవ్యనిలిచి యుండునంతకాలము పనివాడు కంగాణిపాశముల నుండి తప్పించుకొనుట దుర్లభము. సామాన్యముగ పనివాండ్లందఱును తోటలందు పనిని కొంత అప్పుతో ప్రారంభించెదరు. పనివాండ్లను పంపుటకై 1915 నందు 21,417 కంగాణులుగలరు. పనివానికి సగటున 70 రూప్యముల అప్పు గలదని తెలియుచున్నది. పురుషుడు నెలకు రూ 8 నుండి 10 వరకును స్త్రీ రూ 4 నుండి 6 వరకును పిల్ల రూ 3 నుండి 5 వరకును సంపాదించుచు రని తెలుచున్నది. మనుజునకు నెలకు 6 రూప్యములు వ్యయమగును. సింహళమునందలి కారాగారములందు సయితము మనుజునకు రూ 6 లు నెలకు వ్యయమగుచున్నటులు విచారణ సభ్యులు నిర్ణయించిరి. నిలువ నెలకు రెండు రూప్యములు. దుర్వ్యయము లేకను జాగ్రత్తగ కాలమును గడపువాడైనను అప్పును దీర్చుటకు పదిమాసములు పట్టును. వ్యయప్రయాసములకు సహించి ప్రవాసమును

జేయుటవలనను కొంతకాలము వర కేమియును లాభము లేనపుడు పనివాండ్లు సుఖపడుటకును సొమ్మును సంపాదించుటకును సాధనములు లేవు. ఇట్టి పరిస్థితులందు పనివాండ్ల కిచ్చెడి జీతములు వారి సుఖసంతోషమునకును కొంత నిలువజేయుటకును చాలునని సభ్యులు తెలుపుట వింతగ నున్నది.

పనివాండ్లను యజమానులును నక్రమము చేసినపుడు దండనార్హు లగుదురు. 4,409 పనివాండ్లయందు 1,500 మందియును, 26 యజమానులందు 13 రుచు శిక్షను బొందిరి. నేరారోపితులైన పనివాండ్లయందు మూడవవంతును యజమానులందు సగమువంతును శిక్షనుబొందిరి. ప్రజల నివాసగృహము ఆరోగ్యమును గలిగియున్న పనియును హిందూదేశమునందలి గ్రామములకంటెను బాగుగ నున్న పనియును సభ్యులు తెలిపిరి. పనివాండ్లలో ఆసుపత్రియందు జేరిన వారియందు 100 కి 15 వంతున చనిపోవుటవలనను వారియారోగ్యము తృప్తికర ము యెవరును నమ్మలేరు. ఈ చావులు సామాన్యుల చావులకు రెట్టింపుగ నున్నవి. శిశుమరణములు ఇతర ప్రదేశమునందు 1915 నందు 1000 కి 171 వంతున నుండగ పనివాండ్లయందు 212 వంతున గలుగుచున్నవి. 1911-15 వరకును 86,698 జననములును 94,033 మరణములును పనివాండ్లయందు గలిగినవి. మరణములు 7335 హెచ్చుగ నున్నవి. మరణములవృద్ధికి గల కారణంబులను నిర్ణయించుట విచారణచేసిన సభ్యుల విధియై యున్నది. క్రొత్తపనివాండ్ల పేటను రాకున్న కొన్నితరములలో పనివాండ్లు దుర్లభమై యుండురు. దేశమునందు జరిగెడి ఆత్మహత్యలలో నాలవవంతు పనివాండ్లయందును సగము తమిళులందును గలుగుచున్నవి. పనివాండ్లకు ఒకనెల నోటీసు నిచ్చి మానుకొనుటకు వీలుగలదు. కాని ఇది సామాన్యముగ సంభవము గాదు. ఋణపాశబద్ధులై పనివాండ్లు కంగానిని విడువలేకను పాటుపడుచుండురు. వై విషయములను బరిశీలించినపుడు సింహళద్వీపమునందలి ప్రవాసకుల స్థితి సంతృప్తికరము గాదని విశద మగుచున్నది. ఆర్జునము తక్కువ. అప్పులు హెచ్చు. మరణములు హెచ్చు. రోగములు హెచ్చు. స్థిర వసతులను సంపాదించుకొనుట కనుకూలములు తక్కువ. విచారణను జేయుటకై నియమింపబడిన సభ్యులు కారణంబుల నన్వేషించి ప్రతిక్రియలను దెలుపుట యుక్తము గాని ఇతరులు చెప్పినట్టియు తాము వినినట్టియును విషయములను ప్రచురించుట వలనను విచారణవలన నేమియును ప్రయోజనము గలుగలేదు.

సింహళ ద్వీపమునకు తమిళులు మాత్రమే పనిపాటులకై పోయినను మలయా దేశమునకు వాల్తేరు బెజవాడ గూడూరులనుండి ఆంధ్రులు సయితము పోవుచున్నారు. మలయాదేశమునందు చెరుకుతోటలందును రబ్బరుతోటలందును పనివాండ్లు పాటుపడు చుండురు. మలయాప్రాంతములకు 1916 నందు 55,566 పురుషులు 16,525 స్త్రీలు వెళ్లియుండిరి. 5 గురు పురుషులకు 2 రు స్త్రీల ప్రమాణమున మాత్రమే పోయియుండిరి. అక్కడికి వెళ్లెడి తెలుగువారియందు స్త్రీపురుషులు 4 కి 7 వంతున పోవుచున్నారు. మలయాదేశము నందు సింహళద్వీపమునందు కంటెను కూలి హెచ్చుగ దొరకుచున్నది. నెలకు 15 నుండి 20 రూప్యములు దొరకగలవు. వ్యయము 6 డాలర్ల రమారమి 9 రూప్యములు వ్యయమగును. నెలకు ఏడెనిమిది రూప్యములను నిలువచేయుటకు వీలు

గలదు. మలయా ద్వీపములకు బోయి వచ్చువారు సింహళ ద్వీపములకు బోయిన వారివలె ఋణపాత బద్ధులుగాకను కొంత సొమ్మును నిలువచేయుటకు వీలు గలదని సభ్యులు తెలిపియుండిరి. ఈ యభిప్రాయమైనను పనివాండ్ర సిద్ధిగతులను బాగుగ గమనించి నిర్ణయించినది కాదు. తిరిగివచ్చెడి పనివాండ్రను ఒక ప్రవాసకాధికారిని కనుగొని తెలిపిన యభిప్రాయము. రెండు దేశములందును మన్య జ్వరములు జంతువాతములు మరణములకు ముఖ్య కారణములు. సింహళ ద్వీప ప్రవాసుల విషయమును వలె మలయా ప్రవాసులకు విషయమును విచారణసభ్యులు తగిన విచారణచేయకనే నిర్ణయించిరి. ఈ విషయనిర్ధారణమును జేయుటకై నియమింపబడినవారు అవసరమైన విషయముల నన్నిటిని యోచించి నిర్ణయించుకొనుట విచారకరము.

యుద్ధ సహాయ ఋణము.

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు యుద్ధమునందు విజయము గలుగుటకు అపారమైన నైస్యధర్మము ద్రవ్యము అవసరమని ఆంగ్లమంత్రులు చేసెడి ఘోషయందలి నైస్యము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. గతమాసమునం దింగ్లాండునందు 1500 కోట్ల రూప్యముల కొత్త యుద్ధచేయబడినది. కొత్త సైనికులనుదయము చేర్చబడుచున్నారు. మహా భాగ్యవంతం జైన బ్రిటీషుద్వీపములకే ఈయపార ద్రవ్యమును సమీకరణము చేయుట సులభ సాధ్యము గాదని బోనరులగాగు తెలిపియుండిరి. అట్టి సందర్భములందు హిందూ దేశమునందు 150 కోట్ల యుద్ధము జేయుట సులభ సాధ్యము గాదు. తల 1 కి 30 రూప్యముల ఆదాయముగల హిందూ దేశమునకు తల 1 కి 600 రూప్యముల ఆదాయమును గల బ్రిటీషు ద్వీపమునకు ఈ విషయము నందు పోలిక కుదురుట దుర్లభము. భరత ఖండమునం దపారమైన నైస్యబలమును నిర్మించుటకు వీలుగలదు. హిందూ దేశమునందు బ్రిటీషు ద్వీపములకు ఎనిమిదిరెట్లు ప్రజలు గలరు. బ్రిటీషు రాజనీతిజ్ఞులు తలపెట్టిన భరత ఖండమునుండి విశేషమైన నైస్యసహాయము యుద్ధనిర్వహణమునకై లభించియుండును. ఎనిమిది రెట్లు ప్రజలు గల దేశమునం దెన్ని యక్షేపిణుల యోధులైనను సులభముగ లభించియుండురు. బ్రిటీషు పరిపాలకులు స్వచ్ఛందబలనిర్మాణమునకై ఇప్పుడే పూనుకొనిరి. ఉద్యమము సఫలమగుటకు చిరకాలము పట్టును. గతజలసేతుబంధనమువలనను ప్రయోజనము గలుగదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవిజయమున కవసరమైన ద్రవ్యపూరణమునకై మన మాతృదేశము 150 కోట్ల రూప్యములను సమర్పించవలయు నని నిశ్చయింప బడినది. ఆ నిశ్చయమును కార్యరూపమున బరిణమింప జేయుట మన ధర్మమై యున్నది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యలాభములను గోరునటులు సామ్రాజ్యభారములను సయితము వహించుట మనకుధర్మము. స్వపరిపాలనమును బడయుటకు సంరక్షణ భారమును బూనుకొనుట ధర్మమని లోకమాన్యతలకు చేసిన ధర్మోపదేశమును భారతీయులందరును మనము చేయవలసి యుండురు. సామ్రాజ్యలాభములను బడయుటకు సామ్రాజ్య భారములను సయితము వహించుట ధర్మము.

ఇప్పుడు హిందూ దేశము సమర్పించ దలచిన 150 కోట్లరూప్యములను సమకూర్చుటకై ప్రయత్నించుట భారతీయులకు ధర్మమై యున్నది. సకలజనులు ఆపూర్వత్రములను గొనుటకు వీలగు

నటులు కోశాధ్యక్షుడు రూ 7-12-0 మొదలు వందలు వేలు లక్షలు కోట్లు పత్రములు కొనుటకు తగిన ఏర్పాటులను జేసెను. మహారాజులు, రాజులు, శ్రీమంతులు, సామాన్యులు, బీదలు అప్పపత్రములను గొనుటకై వారి వారి సిద్ధిగతులకు తగినటులు పాలకులు సదుపాయములను గల్పించి యున్నారు. ఇప్పుడు రూ. 7-12, 15-8, 38-12, 77-8 ఇచ్చువారలకు పాలకులు రూ 10, 20, 50, 100 అయిదేక్షకు ఇయ్యగలరు. లోగడి 4 వడ్డీపత్రములను 92 చొప్పున గైకొని 5 వడ్డీపత్రముల నీయను పాలకులు సమకట్టిరి. కరెన్సీ నోటులవలె చలామణి యగు పత్రములను సయితము ఇచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. ఈ ఏర్పాటులన్నియును జనుల అప్పపత్రములను గొనుటకు తగినరీతిని చేయబడినవి. ద్రవ్యార్జనపరులైన పాశ్చాత్యులు మన త్యాగమును మనము వసూలు చేసి సమర్పించ గల ద్రవ్యప్రమాణమును బట్టి నిర్ణయించుట సహజము. ఆ రహస్యమును గ్రహించి దేశారాధనపరాయణులైన భారతీయులందరును శక్తికొలది పత్రములను గొని యుద్ధ ద్రవ్యమునకై సహాయము చేయుట యవసరము. పత్రములను గొనుటయందు సామ్రాజ్యాభిమానమే కాకను స్వలాభమును గలదు. కొలదికాలము ననె ఈ పత్రముల ధర హెచ్చి లాభము గలుగుట యను సహజము. త్యాగప్రదర్శనమున కవసరమైన ఈసమయమునందు జూపబడిన మన త్యాగమును బ్రిటీషు పరిపాలకులు ప్రీతిపూర్వకముగ గ్రహింపగలరు.

ఈ విషయమై మధ్యపరగణాలయం దొక మహాసభ చేయబడినది. సర్ బేంజామిను రాబర్టుసన్ గారధ్యక్షతను వహించిరి. బొంబయి యందు గూడిన సభకు విల్లింగ్డు ప్రభు వధ్యక్షతను వహించెను. ప్రజలప్పు పత్రములను గొనునటులు చేయుటకై ఒక యువసంఘము నిర్మింపబడినది. సామ్రాజ్యధర్మిని సామ్రాజ్యభార నిర్వహణాసక్తిని ప్రదర్శించుటకు పత్రములను గొనుట యవసరమని నాయకులు బోధించిరి. లాహోరు నందు గూడిన సభయందు 60 లక్షల రూప్యముల పత్రములను గొనదలచినవారు తమసంకల్పమును తెలిపిరి. సిమ్లా యందు గూడిన సభయందు కొన్ని లక్షల రూప్యముల పత్రములను గొనుట కేర్పాటులు జరిగినవి. కాని 150 కోట్ల రూప్యముల పత్రములను కొన్ని మాసములలో విక్రయించుట యవసరము. దేశమునం దంతటను ఈ విషయమై ప్రబలమైన ప్రచలన మేర్పడుట యవసరము. చెన్న పురియందును చెన్న పురి రాష్ట్రమునందలి ఇతర ప్రదేశములందును నీవిషయమై యూదోళనమును జేసి ప్రజలయం దుద్బోధమును గలుగజేయుటకు నాయకులు కంకణమును గట్టుకొనుట యవసరము. లోకమునం దేవ్యవస్థయందైనను ద్రవ్యవాదమునకు మించినవాదము లేదు. ఆ తంత్రమునకు గల శక్తి మఱి ఏ యితర తంత్రమునకును లేదు. మన స్వరాజ్యప్రాప్తిని హేతువాదతంత్రముకంటె ద్రవ్యవాద తంత్రమే శ్రేష్ఠతమమైనదని మనము గ్రహించి పాలుపడిన మన యభీష్టుములు ఫలప్రదములు కాగలవు.

(0)

మితవ్యయ నిరతి

విల్లింగ్డుడు ప్రభువు యుద్ధనిధిలో భనము చేయుట కయితమ స్వయందిరములో భోజనపు క్షయములను తగ్గించుచున్నామని తెలిపిరి. ఇట్లు చేయుటకయి శ్రీవాస నిశ్చయించినందున కయి కృతజ్ఞులేగాని వారు మిగుల్యగల సొమ్ము విశేషముగ నుండబోదు. పన్నులు చెల్లించు బీదయుతుల

సొమ్మునెంత పొదువు గ (అందులో ఈ యుద్ధ దినములలో) వాడిన నంత మేలే. లోకములో నెప్పుడును జలుగుని మహాసంక్రామము జలుగునుండగ, అర్బుకములకొలది భనమువ్యయముగనుండగ, లక్షల కొలది ప్రజలు దేశారాధనకయి ప్రాణముల నర్పించుచుండగ, ఇంగ్లాండులో మంత్రులు అహోరాత్రములు విశ్రాంతి లేక పాలుపడుచుండగ, రాజ్యప్రతినిధులు గవర్నరులు, లెఫ్టినెంటు గవర్నరులు సంవత్సరములో ఏ డెనిమిది నెలలు కొండలలో చల్లగ వాసముచేయుటకంటె, వారి రాజధానులలోనే నుండి ఈ పవ్యతనివాసముక్రింద సాగుకు వ్యయముగనున్న అనేక లక్షల రూపాయలను మిగిల్చి ఆ సొమ్ముతో యుద్ధ పత్రములను కొనరానా? ఈ కవ్యంత సాఖ్యమును ఇట్టి మహా విపత్కాలయందు త్యజించుటకు దేశాసేవాపరాయణులును, ఇతరులకుపాదుపులో మాన్యదర్శకులు కావలసిన వామను నగు మహోద్యోగులు తమ మితవ్యయ నిరతిని ముందుగ నీ విధమున జూపెదరు గాకయని మొదలు జూచుచున్నాము.

రావుసాహేబు జి. వేంకటరంగారావుగారు

రావుసాహేబు జి. వేంకటరంగారావుగారు నెల్లూరు వాసులు. సుప్రసిద్ధాంధ్రులు. చిరకాలమునుండి చెన్న పురిలో నివసించుచున్నారు. వారు ఎమ్. ఏ. పరీక్షయందు చిరకాలము క్రితము కృతార్థులై. చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము నందు గవ్యంబు. ఆంధ్రభాషాపరీక్షకులు. పరమీయ గ్రంథనిర్ణయాధికారులు. ఆంధ్ర నిఘంటు నిర్మాణసభకు నిశ్చేతలు భూస్వాముల సంఘమునకు కార్యదర్శులు. ఆంధ్రోద్యమము పట్లను ఆంధ్రభాషపట్లను సంపూర్ణాభిమానము గలవారు. సంవత్సరాదియందు దొరతనమువారు వేంకటరంగారావుగారిని రావుసాహేబుబిరుదును నొసంగి సత్కరించిరి. చెన్న పురియందు గల నెల్లూరు పురపాలకవ్యయ వేంకటరంగారావుగారి నభినందించుటకై నిన్నటి సాయం సమ సమునందు రాకరుతోటయందు వారికి స్వల్ప హోరాలి క్షయము నొసంగిరి. చెన్న పురియందు గల నెల్లూరు పురపాలకవ్యయ వేంకటరంగారావుగారి ఇతర మిత్రులును ననేకులు వచ్చియుండిరి. అతిథులకు ఫలాహారములను పుష్పగుచ్ఛ తాంబూలాదులను నొసంగి ఆహ్వానకర్తలు సత్కరించిరి. వేంకటరంగారావుగారి సద్గుణంబుల తెలిసినవారందరు వారికి పాలకు లొసంగిన రావు సాహేబు బిరుదమునకును వారి మిత్రులు చూపిన గౌరవమునకును సంతసింప గలదు.

(0)

బర్మాలో ఈ దినమునకు రిజిస్ట్రేషను ఆర్డినెన్సు క్రింద 510 పేజు రిజిస్టరు చేయబడినది.

చెన్న పురి బంధకవ్రాత నిర్మాణక సంఘాధ్యక్షులు హిందూపత్రికా ప్రధానసంపాదకులు ఎన్. కన్నెరంగయ్య వాడంగారు రాజ్యప్రతినిధిగారికి కనివారమునాడు జరిగిన సభలో చేయబడిన త్రిత్యాయమును తంతివాక్త సంపగ రాజ్య ప్రతినిధిగారి అంతరంగిక కార్యదర్శి యిటుల మరల తంతివాక్తనంజెను.

మీరు పంపిన తంతివాక్తను రాజ్యప్రతినిధిగారి కంద చేసితిని. చెన్న పురియందు శ్రీలక్ష్మీప్రతినిధులు రాజ్యప్రతినిధిగారిని దర్శింపవచ్చుటను గూర్చి బొంబాయి శ్రీలు యావద్భారత మహిళాప్రాతినిధ్యము సేర్పరుప గోరుచున్నామని గాన మోగు క్షోభిమ మెహతా సతిగారికి వ్రాయుచునని మాచింద నియమింపబడితిని.

బొంబాయి కారాగృహ విముక్త జనరక్షకసంఘము వారి ప్రభువాన్నికసభ విల్లింగ్డుడు ప్రభువుగారి యధ్యక్షత క్రింద ఈనెల 7 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగినది. తీక్షణం దిన యువకులలో నూటికొకరుబడియండి ఉత్తహిందూ స్థానము నుండివచ్చిన వారనియు వాంఛికి బొంబాయిలోనే పనిదొర కినవారికి పవిత్రజీవన మలభవననియు అన్యక్షులు తెలియ జేసిరి. పనివాండ్రను విస్తారముగ నియమించు వాని యుద్ధ మమునకు సహాయ పడవలె ననియు, పనివారికి మంచిగృహముల నేర్పాటు చేయవలసిన దనియు, నేమి వారిని కోరితిని. ఈసంఘము పొగుగపనిచేయుచున్నయెవల దొరతనమువారు సాయము చేయుదు రనియు గవర్నరుగారు తెలియజేసిరి. సంఘమువారి గతసంతృప్తిము రిపోర్టు చదువబడెను. కారాగృహమును వదలిన 97 రుక్తి సంఘమువారు సాయముజేసిరి. 79 మంది మామూలు ఖైదనుండియూ 18 మంది ప్రత్యేక ఖైదనుండియు వచ్చిరి. 29 మందికి పని దొరకినది. కారాగృహమునుండి వచ్చినవారికిపనుల నిష్పించుట సంఘమువారికి చాల కష్టముగా నున్నది. కారాగృహమునుండి వచ్చినవారి కెవ్వరును పనుల నిర్వహ. శ్రేలు ఇండియన్ పెనికొనులార్ ప్రత్యేకమును, బొంబాయిబోర్డు, నెల్లూరు ఇండియా ప్రత్యేకమును బొంబాయి పోస్టుప్రభువులకు తగు సాయము చేసెదమని చెప్పిరి.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

సోనికా సేన

లండను, మార్చి 6:— సోనికా సేన గూర్చి ప్రస్తుత మేమియును చెప్ప వీలు లేదు. ఆచటిసేన స్వరక్షణతత్పర మగునా శత్రువులకు తలపడునా అను విషయమును గూర్చి నునువుట శత్రువులకు మన రహస్యములను తెలుపుటయే యగును గాన నేనిచట నుడువగోరనని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో బోధనగాదు నుడివిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ.

లండను, మార్చి 6:— ఆండ్రాఫీషరు - సర్ జార్జి క్రిడుగాల్లు ఆఫ్ఫీలియా ప్రతినిధులుగా నుండుటకు సెనెటు వారు తీర్మానించిరి. హ్యూసుగారు మున్నగువారు ఇంగ్లాండునకు పోవుట నిలిచిపోయినది.

ఆఫ్ఫీలియా పార్లమెంటును నిలిపివేసితి మని దొరతనము వారు హతాత్తుగా నుడివిరి. కాన హ్యూసుగారు ఇంగ్లాండునకు పోవకాశము లేదు.

సెనెటు సభలో సభ్యుల పదవులు భారీ పడినపుడు పానిని బడయ గోరువారు లంచముల నిచ్చి వానిని బడసిరను విషయమును గూర్చి విచారణ జరుగు వరకును పార్లమెంటును జరుపుటకు వోటు నియ్యమని ప్రభుత్వ పక్షమువారు సభ్యు లిరువురు నుడివిరి. సెనెటు సభలో 18 భారీలు కలిగినవి. ప్రభుత్వ పక్షమువారి సంఖ్య తక్కువగా నుండెను గాన, ప్రతినిధి సభను విరమింప చేయుటకును రెండు సభల నియోజనములను ఏకకాలమునందే జరుగునట్లు చేయుటకును వారు నిశ్చయించిరి.

మన యువరాజుగారు

లండను, మార్చి 6:— ఫించెనల సంఘాధ్యక్షతకు మన యువరాజుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఫించెనల మంత్రియే యిపుడు కంట్రోలరుగా నున్నాడు. యువరాజుగారి వైనిక రక్షణతత్పరత్వము చాల ప్రశంసనీయము. వారికి వయసు హెచ్చినకొలదిని చాల మేలుచేయుగలరని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో బోధనగాదు అస్పష్టముగాదు ప్రశంసించిరి.

సోకా విమానములదాడి.

లండను, మార్చి 6:— ఈనెల 4 వతేదీన సోకావిమానములు డ్రెయిఫ్ట్ బాంబులు వేసిన సోకాధికారులు ప్రకటించిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధసభ

లండను, మార్చి 7:— ఈ సామ్రాజ్య యుద్ధసభలు సక్రమముగ జరుగునా యని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో కిన్లకు కూతుగారు నుడివిరి. కొద్దికాలములో సమావేశము జరుగును ప్రతినిధు లందరును వచ్చు వరకును ఏమియు తెలుపవీలులేదని బోధనగాదు నుడివిరి.

ఇటలీ

శత్రువులను పలుసారులు తీరుముట.

లండను, మార్చి 6:— కొప్పెల్లొయొద్ద పలుసారులు శత్రువుల నోడించి ఒకభిరంగిని వశపరుచుకొంటిమి. వారికి చాలవట్టుముకలిగించి వెంటోబియా జ్యూరియారంగమున మరల తలపడితి మని ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

అంతర్గమి వివాదకసంఘము.

రోము, మార్చి 7:— ఒక అడ్మిరల్ అధ్యక్షతక్రింద సోక అంతర్గమి వివాదకసంఘము ఏర్పరప బడినది. వాటిజ్య నాకలయందు ఫిరంగుల నమర్చుటయు అంతర్గమలను ముంచి నవారికి బహుమతుల నిచ్చుటయు ఈ సంఘమువారి పని.

ఇటలీవారి ప్రకటనము

లండను, మార్చి 6:— కొప్పెల్లొయొద్ద శత్రువులు రాత్రి తలపడగల తీరుమితిమి. ఎనయిగో మైదానమున మొసి యగునట్లు మేము శత్రువులను చీల్చితిమని ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫిరంగుల యుద్ధము

లండను, మార్చి 6:— సోమునదికి కుడితీర్పున ఫిరంగులు హెచ్చుగా కాల్చబడినవని డెర్లినునుండి జర్మను అధికారులు ప్రకటించిరి.

శత్రువుల కధికమగునట్లుము.

లండను, మార్చి 6:— బోచావెన్నెనుకు తూర్పున శత్రువులు తలపడి యోడిరి. గొమొకోరుకు తూర్పున మేము స్థానములను బలపరుచుకొని ఆర్రాసుయొద్ద దాడి సలిపితిమి. శత్రువులలో చాలమంది హతులైరి. 42 మంది పట్టుకొనబడిరి. కుయంచీకి ఆగ్నేయమున మేము వారి కందకములలో ప్రవేశించి చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. చాలవైమానిక సౌగ్రామములు జరిగినవి. 6 జర్మను విమానములు నేల గూల్చబడినవి. 8 టిక్కి నష్టము కలిగింప బడినది. మా విమానములలో రెండు నేలగూలినవి. 5 కనబడుటలేదు.

విర్లెనుకు వాయవ్యమునను వై సోమాంటు కు త్రరము నను మేము దాడిసలిపితిమి. బోచోవెన్నెనుకు తూర్పుననున్న కందకములవై దాడి సలిపితిమి. ఇటీవల నా ప్రాంతమున వశపరుచుకొనబడిన కందకములయొద్ద శత్రువులు తలపడబోవగ మేము ఫిరంగులను కాల్చి తరిమితిమి అని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

వెర్లెనువద్ద - పరాసువారు స్థానములను మరల వశపరుచుకొనుట.

లండను, మార్చి 6:— మ్యూజానదికి కుడితీర్పున కరియన్స్ అడవికికి త్రరమున శత్రువులు వశపరుచుకొనిన స్థానముల వద్ద నిన్న తలపడి వారిని తరిమితిమి. విజాంగు అడవిలోని స్థానములవై ఫిరంగులను కాల్చి నాశనముచేసితిమి. మాకు శత్రువిమానములను నేలగూల్చితిమి.

కరియన్స్ అడవియొద్ద శత్రువులు మరల తలపడగ పారడోలితిమి. సారాబతుకు ఆగ్నేయ వైరులనిశలం దున్న బ్రెబోసెంటు అనల్లు రైలుస్టేషనులవై బ్రిటిషు సోకా విమానములు బాంబులను వేసెను. చాలబాంబులు గురి తప్పకుండ తగిలినవి. బ్రెస్టాలోని ప్రిబర్ననందలి రైలుస్టేషనుమీద ను వైనిక స్థానముల మీదను కెల్లరుస్ట్రాసుబర్గ్ యంత్రశాలల మీదను వైమానికులు బాంబులను వదలిరి. ఓయిజీ సమీపము ననున్న వెరెను విమాన శాల మీద బాంబులను వదలిన వట్టుము కలిగించిరి. ఓయిజీ ఎయి నులకు మధ్య మాలను ఫోటో అవంటుకు వాయవ్యమున నున్న స్థానములవై ఫిరంగులను గాల్చి చాలవట్టుము కలిగించితిమి. మ్యూజా కు త్రరమునను జోర్రెంచెను వద్దను చాంబ్రెస్సు బెజ్జువో రంగమునను ఫిరంగులు కాల్చబడెను. పదాతులు తలపడ లేదని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 6:— మ్యూజా ఎయినులకు మధ్య క్లెనియర్స్ వద్ద మేము విజయము నొందితిమి చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. అగ్గోనులో భోరుడిపారిసుప్రాంతమున మేము ప్రేల్మిగోలిని ఆక్రమించితిమి. నైరీ - బోయిసు బగ్గుటు. అమిరట్టుమిల్లరులయొద్ద శత్రువులు తలపడి యోడిరి. రెండు శత్రువిమానములు నేలగూల్చబడినవి. చాలమంది మడిసిరిని ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

అమెరికా

సాయుధ తొలస్థ శాసనము

వాషింగ్టను, మార్చి 6:— సెనెటు సభయందు లాడ్జి గారు సాయుధ తొలస్థ శాసనము నుపపాదించగా కాంగ్రెసు సమావేశము లేదని అధ్యక్షుడు త్రోసివేసెను. నిబంధనలను సవరించుటకు నోటిసు ఇయ్యబడినది.

పరిమితికి మీరిన చర్చ జరుగకుండ చేయుటకు సెనెటు సభ్యులలో రెండు కక్షలవారిని సమావేశ మొనరించుటకు నిశ్చయింపబడినది.

అప్పుడు నాకకు బ్రిటిషువారే అధికారు లని చివరకు అమెరికా ఉన్నత న్యాయస్థానమువారు తీర్మానించిరి.

జాతీయ స్వచ్ఛంద సైనికదళము

లండను, మార్చి 6:— ఇంతవరకు లక్షమంది చేరిరి. ఇక 5 లక్షలమంది కావలెనని నెవేలీ ఛేంబర్లెనుగారు నుడివిరి.

చీనా

చీనా జర్మనీ దేశములు.

లండను, మార్చి 6:— పెకింగులోని సిథిగతులను బట్టి మిత్రమండలి మంత్రులు లాగుగా జోక్యముకలిగించుకొని పని చేయుచున్నారు. చీనావారు జర్మనీతో నెయ్యమునువదలు నెడల ధనసహాయము చేయుట కేర్పాటు చేయుచున్నారు. బాక్సున పరిహారమును ప్రస్తుతము చీనావారియ్య నక్కరలే కుండ నిలుపు చేయుటకును పన్నులను సవరించుటకును ఆలోచించుచున్నారు. మైత్రిని వదలుటకే ప్రముఖులందరు వంగీకరించిరిగాని కొన్ని ప్రతిబంధకములు గలవు. వానిని తొలగించుకొనుటకు ప్రసిడెంటు గా రాలోచించుచు నున్నారు. జర్మనీతో మైత్రిని వదలరలెనని మంత్రినగ్గమువారు తీర్మానింపగా తనతో నాలోచింపకుండ వారు తీర్మానించినను మిషుమిద ప్రెసిడెంటు తిరస్కరించెను. మంత్రినగ్గమువారు రాజీనామా నిచ్చిరి. చాల మంది మంత్రులు టింటిసికుకు పోయిరి. రాజీనామా చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. చీనా పార్లమెంటులో హెచ్చుమంది మైత్రిని వదలుట కంగీకరించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

గాలిలో ఒక పురము:— అమెరికాలోని మెక్సికో దేశమునందు మీసా ఎక్ కాంటెడా యను పురమునకు మాకు నాలుగు మైళ్లు దక్షిణముగా గాలిలో నిర్మింపబడిన పురమునంటి పుర మొకటి కలదు. 400 అడుగుల ఎత్తు గలిగి 70 యకరముల వైశాల్యముగల ఒక కొండ భాగము గలదు. కొండ వైభాగయంతయు క్రిందనుండి చూచిన యెడల తెలువబడిన గొడుగువలె కనబడును. ఈ గొడుగునంటి రాతి భాగమున విశేష భాగము సముద్రము మీదికి వంగియుండును. ఈ రాతిభాగముమీద ఒక పురము గలదు. ఇది అతి పురాతనమగు పురము గాన పురాతనపు కట్టడములే యున్నవి. ఒక్కొక్క యిల్లును ఒక్కొక్క కోటవలె నుండును. ఇంటియందు నివసించువారు పగలంతయు ఇండ్లలోనుండి చీకటి పడినతోడనే ఒక నిచ్చెన వేసికొని నై యంతస్తుమీది కెక్కి రాత్రి అంతయు అచ్చట నుండురు.

సింహళములో వలసపద్ధతి:— మార్జరీబాంక్సు ఐ. సి. ఎస్. గారును, గో. ఖాక బహదర్ తంబిమార్కయ్య గారును సింహళమునందు వలసపద్ధతిని గూర్చి విచారించుట కిటీవల సింహళమునకు పంపబడిరి. వారి రిపోర్టు ప్రకటింప బడినది. మొదట చూడగ నే అదియనకు ఆకాభంగమును గలిగించినదని చెప్పవలెను. వాస్తవస్థితు లనేకములు చెప్పబడినవికాని విచారణకర్తల ప్రత్యేకాభిప్రాయము లేవియు అందు ప్రకటింపబడలేదు. మండపమును ఊరియందలి వలసవిషయము లన్నియు సాధారణముగా అధికారవర్గము వారు వ్రాయుపక్కినే వ్రాయబడి యున్నవి. ఇట్టి వాస్తవస్థితులను కనుగొని తెలుపుటకు ఇద్దఱు కమిషనరులను పంపవలసిన యవసరము లేదు. సింహళము ప్రభుత్వము వారే పంపగలుగుదురు. మండపమునందలి స్థితులనుగూర్చి భయంకరములగు గాథలు వివరచ్చుచున్నవి. ఈకమిషనరులు జాగ్రత్తగా విచారించి స్థితులెట్లున్నవో తెలిపితమచుభిప్రాయములను దెలుపుదురని మేము స్పష్టపరుచుంటిమి. నిజాభిప్రాయము లేమాలనుప్రకటింపబడలేదు. కూలీలు ముందుగా తెలుపకుండనే పనినుండి ఆగిపోవుటమున్నగు నేరములకు గొప్పశిక్షలు విధింపబడుచున్నవని వినుచుంటిమి. శిక్షానియమములును, ఇట్టితప్పుచేసిన కూలీల కిట్టిశిక్షలును సమాచారములును మాత్రము ప్రకటింపబడినవి. ఇంకొకచోట మనుష్యుని కడుపులోనుండి వ్యాధిగలిగించు “హూక్ వరం” అనుపురుగును గూర్చిద్వివ్యాసము వ్రాయబడి యున్నది. . . . . 8 పోర్టు, నందు 90 పేజీలలో చిత్రముగు సమాచారము కలదుగాని ప్రత్యేకముగా ఈకమిషనరులు ప్రకటింతురని మేము ముగిసినదేమియు ప్రకటింపబడలేదు. నిజాభిప్రాయములను వానివై ప్రశ్నలను కమిషనరులు వ్రాయుదురని మేముతలంచుతిమి. కాని వానికి బదులు లేనిపోని వర్ణనలు మిక్కిలముగా నున్నవి. - మద్రాస్ ప్రెస్సు.

పరిశ్రామిక సభ.

భారతమాత:- నా ముద్దులపట్టి, పుట్టిన మూడు నెలలకే దత్తుపోవుచున్నావని దుఃఖపడుచున్నాను. పరిశ్రామిక సభ:- నవంబరు నెలలో తిరిగి వచ్చేద సమ్మా.

(పరిశ్రామిక సభాధ్యక్షులు సర్ థామస్ హాలెండుగారు యుద్ధపరికరనిర్మాణ సంఘాధ్యక్షులుగ తీసికొని పోవడిరి. పరిశ్రామిక సభా విచారణములు చాలింపబడినవి. నవంబరు నెలలో తిరిగి ప్రారంభమగును.)

ఫోర్టు నెంటు జారి గట్టెట్టు.

ఇ. డబ్లియు. లీ. ఐ. సి. యస్. గారు నెలవుమీద నున్నందున, చార్జెస్ గ్రీనలే ఆస్టిక్ ఐ. సి. యస్. గారు నేలం జిల్లా కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి. తిరువాతూర్ కై ద్వనాధ్యక్షుర్రాగారిని గోదావరి జిల్లా రాజవోలు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి. జన్ను మహంతి వేంకటసుబ్బారావుగారు, రాజమహేం ద్రవరము స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి. రంగారెడ్డిగారు అసంతపూరు డిప్టీ కలెక్టరుగా నియ మింపబడిరి. రామస్వామి గణపతియజ్ఞరామయ్యగారు కృష్ణాడి డ్టీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి. మహమద్ యిబ్రహీం బహదూరుగారు కృష్ణానంది గంజామునకు మార్చబడిరి. అర్జున్ బిల్ ఫర్డ్ క్లాసుగారు కృష్ణా డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి. రామస్వామి మహదేవయ్యగారు నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. హెచ్. లక్ష్మణరావుగారు బళ్లారి తాలూకా బోర్డు (వెసిడెంటు)గా మరల నియమింపబడిరి. భీమునిపట్లం పురపరిపాలనా సంఘమునకు రెవరెండు హెబ్రెయ్ యంగు కోర్కీగారు సభ్యులుగా మరల నియమింప బడిరి. పాలంకోట పురపరిపాలనా సంఘమునకు రెవరెండు ఎడ్వర్డు ఆర్ ఫ్రెడు లిలింగ్ స్ట్రెక్ గారు సభ్యులుగా నియమింప బడిరి. బళ్లారి పురపరిపాలనా సంఘమునకు ముల్లంగి కరిబస ప్పగారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. గుంనూరు తాలూకా బోర్డునకు టి. వి. కొండర్ రావు పంతులుగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఆదోని తాలూకా బోర్డునకు శే. గూరు భీమరావు గారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఒంగోలు తాలూకా బోర్డునకు ఎస్. కృష్ణమాచారి గారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. నెల్లూరు మాడోర్ పాతకాల హెడ్ మాస్టరు పి. రాఘ వాచారిగారి కొక నెల క్రివిలేజీ నెలవీయబడినది. సబ్ కలెక్టర్ శ్రీపతి శ్రీరాములుగారిని కొర్రాపల్లె మునుండి దుగ్గిరాలకు మార్చిరి. సబ్ కలెక్టర్ లిడియూల నాగలింగయ్యదేవగారిని దుగ్గిరాలనుండి పీఠాపురమునకు మార్చిరి.

నూపర్ వైజర్ ఎ. యస్. రాజగోపాలయ్యగారు కృష్ణాపడమటి భాగమునకు మార్చబడిరి. నూపర్ వైజర్ కె ఆర్ కృష్ణస్వామయ్యగారు గోదావరి పడమటి భాగమునకు మార్చబడిరి. సబ్ యింజనీరు ఎం. గణపతి అయ్యర్ గారు గుంటూరు జిల్లాకు మార్చబడిరి. ఓవర్ సీరు పి. శివగురుమదలియార్ గారు మదనపల్లికి మార్చబడిరి. కృష్ణావరద సంఘము. బెజవాడయందు విచారణ. (మా స్పెషియల్ విలేఖరుని యొద్దనుండి) బెజవాడ మార్చి 7:-కృష్ణ వరదను గురించి సంగతి సందర్భములను, విచారించుటకు, ప్రభుత్వమువారి ద్వారా సంగతి సంఘమువారు మొన్న మధ్యాహ్నము 12-30 నిమిషములకు మ్యూజియము మందిరమునందు, విచారణ ప్రారంభించి, ఇంజనీరు రాబర్టుగారిని ప్రభుత్వమునందు విచారించిరి. రాబర్టు గారు 1912-వ సంవత్సరమునందు, వరద సందర్భమున కట్టు దిట్టములను చేసిరి. గట్టునకు చీటలువారియో ఎలుక కన్నము వలననో 1912-వ సంవత్సరము నందు, యేటి గట్టు తెగినదని సాక్షి తెలియజేసి యుండెను. అప్పుడు వరద మూడు నాలుగు దినములవరకు నుండెను. అప్పుటి నష్టముంతయు ప్రవాహమువలన కలిగినదనుకొనుటకువీలులేదు. వారు 13, 14 మాసములు గట్టు మంచిచెడ్డలను చూచుచుండిరి. నది ప్రక్క ను భూమి రేగడియము, గండికి యెదురుగ గట్టు గరపనేల కాదు. వరదకు పూర్వము ప్రత్యేకపరీక్ష యుండను గాని గట్టు యొక్క స్థితిగతులు మున్న గువానిని మామూలుగ పరీక్ష చేయు చుండురు. ఇందుకు నియమితుడైన ప్రత్యేకాధికారి లేడు. ఒకసారి బయలుదేరి అసిస్టెంటు ఇంజనీరు గట్టును పరీక్షించిరి. సాక్షి కూడ గట్టును తనిఖీచేయును. పాత గండ్ల సమావేశముననే కొత్తగండి పడినది కాని, పాత గండి వలన కొత్తగండి పడినదని సాక్షి తలచుటలేదు. నిన్నును తిరిగి 11-30 నిమిషములకు, విచారణ ప్రారం భమై 5 గంటలకు పూర్తియైనది. తహసీలు దారు బ్రహ్మయ్య గారిని, ఓవర్ సీరు వేంకటాద్రి నాయుడుగారిని సబుడివిజనలు ఆఫీసున దోపాగారిని, ఎక్సిక్యూటివు ఇంజనీరు ఆల్ గ్యూస్టా మిగారిని, డిప్యూటీ తహసీలుదారు వేంకటేశముగారిని, సబు డివిజను ఆఫీసరు, ఎస్. ఎస్. కామస్వామిస్వామిగారిని, సబు డివిజను ఆఫీసరు శేతవరావు గారిని విచారించిరి. గుంటూరు కలెక్టరు, ఇ. పి. డేవిడునాయుడు, నూపర్ వైజర్ ఇంజనీరు, హుల్లీగారును, గుంటూరు జిల్లాబోర్డు వైజర్ (వెసిడెంటు), పి. వి. శ్రీనివాసరావు గారును విచారణ సంఘమునందు సభ్యులు.

కొచ్చి సంస్థానపు పూర్వపు మహారాజుగారు 6-వ తేదీని ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.---నే నీదినము ఆయుర్వేద కళాశాలను దర్శించి అది చేయగలిగిన పనికి సంకల్పపడవలెనని. ఇతర ప్రేక్షకుల యభిప్రాయములతో నేను సంపూర్ణముగ నేకీభవించుచున్నాను. వైద్యరత్న పండితు గోపాలాచార్యులుగారు, చేయగలిగిన పనికిగాను వారిని విశేష ముగ అభినందింపవలయును. కాని దీనిని ఆదర్శప్రాయముగు కళాశాలగా నేర్పజుచుటకు చేయవలసిన దింకను గలదు. వారు ఆయుర్వేదవిషయమున తీసికొనిన శ్రద్ధను, చేసిన ప్రయత్నములను నేను స్వాగతమున నెఱుగుదును. వారి కింకను సహాయ మున్నయెడల ఎంతయైనను చేయగలరు. సహాయము త్వరలో వచ్చుననియే నా యభిప్రాయము. కళాశాల జయ ప్రథముగ నిర్వహింపబడు గాక!

భారతదేశ రక్షక నైవ్యము. దేశీయ క్రైస్తవుల సభ. నిన్నటి సాయంత్రము రాయచోటిలో మోహన మందిరమున భారతదేశరక్షక నైవ్యమందు అన్ని తరగతుల భారత దేశ క్రైస్తవులు చేరుటకు ఏర్పాటు జేయుటకై ఒక సభ జరిగెను. దివాను బహదర్ ఎల్. డి. స్వామయ్యకొట్టెగారు రధ్యక్షత వహించిరి. అభిభారత క్రైస్తవ సంఘాధ్యక్షులు జ్ఞానప్రకాశం, దేవదాసుపిల్లే, డాక్టరు శేషు, హరిగు, ఎం. డి. జే. ఆర్. శివసుబ్రహ్మయ్య, వి. చక్ర బి. పి. వి. ఎల్. బాలసింగం, డాక్టరు జి. వి. శేషు ఎం. డి. టి. సిల్వర్ చెంచయ్య వి. మహదేవ అయ్యరు మున్నగువారు ఈ సభకు వచ్చిరి. క్రైస్తవ కళాశాల ప్రిన్సిపాలు గారు చెప్పిన విషయమున దేశరక్షక నైవ్యముల గూర్చి మార్గమును గురించి టి. సిల్వర్. ఎం. పి. గారు మాట్లాడిరి. దేశీయ క్రైస్తవుల సభ మరియొకటి జరుగుననియు దానిలో ననేకులు మాట్లాడుదు రనియు ఎం. డి. దేవదాసు గారు చెప్పిరి. 25వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు వెస్టి కళాశాలలో నొకసభ జరుగునని తీర్మానింపబడినది. ఆ సభ కొంత కొక సంఘముకటి ఏర్పరుపబడినది. న్యాయస్థాన వార్తలు. మారువేషము ధరించుట---క్రిష్ణస్వామి అను నామాంతరము గల పొన్నుస్వామి అనువాడు మారువేషమున దొంగిలించెనని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. ముద్దయి, ఎలిక్ట్రిక్ కుక్క కాల్వారే వనులో పనిచేయువాడనని చెప్పి మైలాపూరులో నున్న హై కోర్టువకీలు జగన్నాథయ్య గారిని పొంగలిపయ్యగ బహువుతి నడిగెను. వకీలుగా రేదో బహుమానము నిచ్చిపంపి చేసిరి. తర్వాత కొన్ని దినములకు ముద్దయి వకీలు ఇంటికి వచ్చి, ఎలిక్ట్రిక్ తీగలపరీక్షించు నటనముతో ఒక యెలిక్ట్రిక్ కుక్క బల్బును దొంగలించెను. బల్బువకీలుగారి పరముచేయబడినది. మేజిస్ట్రేటుగా రీతనికి 9 నెలలుకఠిన శిక్షనువిధించిరి. వ్యభిచారము వలన కలిగెను సుఖవ్యాధులనుగూర్చి విచారించుటకు ఈ నెల 5వ తేదీని బొంబాయి నగరమున పారి శుద్ధ్యసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము మా॥ జి. ఎల్. కర్పి గు గారి అధ్యక్షతక్రింద నొకవైద్యసభ జరిగినది. బొంబాయి పుర పాలక సంఘమువారి ఆరోగ్యశాఖాధికారి డాక్టరు టర్నరు గారు ముచ్చటించిరి. బొంబాయిలో నీవ్యాధులెంత హెచ్చు గనున్నవో కనుగొని వ్యాధులగలవారి కుచితముగ చికిత్స చేయుటనుగూర్చి పురపాలకులకును రాష్ట్రపాలకులకును వ్రాయుట కీసభకు మిమ్ము నాహ్వానించితిని. 10 మంది రోగులకు చికిత్సచేయుట కొక వైద్యశాల నేర్పరుచుట ఈ వ్యాధుల వలన కలుగు ప్రవృద్ధనమును వెంటనే చికిత్స చేయుటవలన కలుగు లాభమును ప్రజ్ఞాకరించుట. పెద్ద పెద్ద వైద్యశాలల వారీవ్యాధులకు చికిత్సచేయవలెనని కోరుట వ్యాధిలక్షణములు పరీక్షించుటకు వైద్యుల కనకాశము కలిగియుట ఈ శోగము కు దవీన విధానమున చికిత్సచేయ వైపుయ్యుగలవారికి డ్రెస్ థ్రస్టుల పరిశీలన మున్న గు విధానముల వశించుటనుగూర్చి మోలెరిక రిక రిట్టు గారు సూచిరి. పిమ్మట ఏలూరులకు గూర్చి ప్రముఖులగు వైద్యులు వ్యాధులను చికిత్స. ఇట్టి సంఘము నేర్పరుచుటకు ఏర్పాద ముపజాడింపబడినది.

THE GREAT WAR.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Imperial War Cabinet.

LONDON, March 7.
In the House of commons Mr. Kinloch Cooke asked whether Government intended to hold a series of Imperial War Cabinets and would they be continuous.
Mr. Bonar Law replied. - The "Imperial War Cabinet will meet in the near future. Until the delegates arrive I cannot answer that point."

Promotion to General Maude.

LONDON, March 7.
Major General Maude has been promoted to the rank of Lieutenant-General for Distinguished Service in Mesopotamia.

AMERICA.

Armed Neutrality Bill.

Ruled Out of Order.

LONDON, March 7.
WASHINGTON.—In the Senate Mr. Lodge introduced the Armed Neutrality Bill at the extra session, but the Chairman ruled it out on the ground that Congress was not in session. Notice was given of the intention to amend the Rules.

It is proposed to hold a senatorial conference of the opposing parties to discuss measures for the prevention of unlimited debates.

The "Appam".

British Ownership Established.

LONDON, March 7.
The United States Supreme Court has finally confirmed the British ownership of the steamer "Appam," which was captured by the Germans and taken to America last year.

ITALY.

Anti-Submarine Department.

LONDON, March 7.
ROME.—A new Anti-Submarine Department under an Admiral has been created. Its functions include arming of merchantmen and rewarding those sinking or disabling submarines.

AUST-ALIA.

Australian Parliament. Cause of Dissolution.

LONDON, March 7.
MELBOURNE.—Two Senators, supporters of the Government, declined to vote for the prolongation of Parliament until the charges of corruption in connection with vacancies in the Senate were cleared up. Government thus finding itself in a minority, decided to dissolve the House of Representatives, enabling elections to be held simultaneously with the elections for eighteen vacancies in the Senate due to the effluxion of time.

Imperial War Conference.

The Australian Delegates.

LONDON, March 7.
During a debate in the Senate it was suggested that Mr. Andrew Fisher and Sir George Reid should temporarily represent Australia at the Imperial War Conference. It is certain that the visit of Mr. Hughes and other Australian delegates to England is indefinitely postponed.

CHINA

China and Germany.

Allies Advising China.

LONDON, March 6.
In connection with the situation at Peking Reuter that the Allies are closely co-operating in advising China and conversations are proceeding in connection with financial assistance in the event of China breaking off relations with Germany. This will probably take the form of the postponement of the Boxer indemnity and a revision of the customs tariff. Leading people in China are in favour of a severance of relations, but there are technical difficulties in the matter which the President desires to overcome before assenting.

President's Attitude Causes a Crisis.

A crisis has arisen in Peking in consequence of the refusal of the President to accept the Cabinet's decision to sever relations with Germany on the ground that he was not consulted. The Cabinet has resigned and several Ministers have departed for Pien-tsin.

Efforts are being made to effect a reconciliation. It is understood that a large majority in Parliament favours the severance of relations.

BRITISH FRONT.

Enemy Loses Heavily.

In Futile Attacks, Raids and Air Fights.

LONDON, March 7.
A British communique says:—An enemy attack eastward of Bouchavesnes was repulsed. We strengthened our positions eastward of Gommecourt and carried out raids near Arras. The enemy sustained many casualties and had forty-two men taken prisoners. We entered trenches south east of Guinchy and took prisoners. Many flights took place. Six German aeroplanes were brought down and eight were driven down damaged. Two of ours were brought down and five are missing.

The German Retreat.

British Still Advancing.

LONDON, March 7.
Last night's communique from Field Marshal Sir Douglas Haig says:—We made further progress north-westward of Irlles and northward of Puisieux-au-Mont. We raided trenches eastward of Bouchavesnes and later, our artillery dispersed the enemy massing for a counter-attack on trenches recently captured there.

LONDON, March 7.
A Berlin official communique reports a very violent artillery bombardment on the right bank of the Somme.

A Naval Air Raid.

LONDON, March 6.
The Admiralty announces that on the 4th inst. naval aeroplanes dropped many heavy bombs on blast furnaces at Brebach.

FRENCH FRONT.

Heavy Fighting Near Verdun.

French Recapture Lost Ground.

Good Work by Airmen.

LONDON, March 7.
Last night's French communique says:—On the right of the Meuse a vigorous counter-attack ejected the enemy from part of the line he occupied yesterday north of Caurieres Wood. An enemy attempt north of Flirey completely failed. Our fire wrecked works in the Bezange Wood. Three enemy aeroplanes were brought down.

This afternoon's French communique says:—Our fire and counter-attack smashed up the German attempts to drive us out of the portions of the trenches we recaptured yesterday north of Caurieres Wood. British naval aeroplanes dropped forty bombs on the railway stations at Brebach and St. Avold south-east and south-west respectively of Saarbruck. Most of the bombs struck their objectives. French airmen bombed the railway station and military establishments at Fribourg in Bregau and the mill at Khei near Strassburg. They also dropped three tons of bombs on the aerodrome at Varenne on the Oise, seriously damaging the sheds.

Artillery Active North of Meuse.

LONDON, March 7.
Last night's Paris communique says:—Between the Oise and the Aisne a destructive fire wrecked enemy organisations northwest of Moulin-Souto-Avent, and demolished casemates and dugouts north of Autrenches. There were violent artillery actions north of the Meuse, along the Chambrettes-Bezonsvaux front, but no infantry engagements.

The French Communique.

LONDON, March 7.
The French communique says:—We achieved a "Coup-de-Main" at Quenneviers between the Meuse and the Aisne and brought back prisoners. We blew up a line in the region of Four De Paris on Argonne and occupied the crater. Enemy attempted "Coups De Main" north east of Flery, Bois Boucsot north of St. Mihiel and in the direction of Ammeritz-Willer. Our barrage stopped him dead and inflicted losses. Two enemy aeroplanes were brought down.

ITALIAN FRONT.

Repeated Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, March 7.
An Italian official communique says:—We repulsed repeated attacks on Costabella, capturing one gun. We drove off with heavy losses, renewed attacks south-east of the Vertoiba-Julian front.

LONDON, March 6.
A wireless Italian communique says:—We repulsed with heavy losses a night attack on Costobello. We penetrated enemy lines at Mosciagh on the Asiago Plateau.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DALHI

Press Deputation.

What the "Englishman" Says.

CALCUTTA, March 7.
Commenting on H. E. the Viceroy's reply to the Press Deputation the "Englishman" says:—It is impossible to treat the Deputation of this sort with patience, but the deputation of the so-called Press Association has not been without its value because it has given His Excellency an opportunity which he has used to the full to demonstrate the hollowness of the agitation against the Press Act and the utter unfitness of many journals to enjoy untrammelled discretion in dealing with public affairs.

The "Indian Daily News"

says:—The odious thing for a Government which finds its best intentions nullified by the super-intelligence of Law Courts is to re-enact what it promises in clear language sufficient for the most muddle-headed High Court to understand. As it is Lord Chelmsford seems to view with serene equanimity Judicial differences of opinion on the subject of the Government keeping its word

namely to allow orders of Local Governments to be questioned in Courts. It would astonish the public to know the great authority to whom Sir S. P. Sinha submitted the draft of section 17, but many people know the secret.

The "Amrita Bazar Patrika"

says:—The attitude of the Viceroy we regret to say, will cause deep pain and disappointment, may resentment throughout the length and breadth of the country. We are simply aghast at the idea that His Excellency should create such an unpleasant feeling at a time when the whole-hearted co-operation of the people with the Government has become an absolute necessity and the ruled and the rulers should live on the best of terms. There is no doubt it will have a chilling effect on the ardent loyalty which is now animating all classes of the Indian community.

The "Bengalee"

says:—The Viceroy's reply will be read with a feeling of profound disappointment throughout India. We must be permitted to express our astonishment that language of this kind.

The "Times of India"

says:—this deputation to the Viceroy has done ill service to the country if it does not now frankly recognise that the method of its argument was as ill-chosen as the time it selected for asking to be received.

The "Bombay Chronicle"

writes: "If the circumstances were unusual for receiving the deputation His Excellency did his best to live up to the occasion by delivering a fulminant against the Indian Press, the character and tone of which is certainly unusual in Viceregal speeches, and it is hoped will remain so". The paper adds "The whole of this illiberal utterance will come as a great shock to the public of this country".

The "Advocate of India"

writes: "The deputation was headed by an Englishman. Our Indian brothers may be pardoned if they do not realize the full significance of the struggle the Empire is facing out for Europeans to raise such controversial issues is perversion of a dangerous character."

BOMBAY.

To Control Venereal Diseases.

Conference in Bombay.

BOMBAY, March 6.
The Medical Conference on control of venereal diseases organised by the Bombay Sanitary Association met yesterday; the Hon'ble G. S. Curtis presiding. The chairman in opening the proceedings of the conference said he was present to show as far as possible the great interest which the Government took in the proceedings of the conference and to gather as far as possible information as to the steps which the Medical profession thought it possible and practicable to take in order to cope with the great evil. The Hon'ble Surgeon General described the disastrous and far reaching effects of the disease. Dr. Turner, Health Officer, Bombay Municipality, addressing the conference said:—My object in calling this conference is to ascertain from the Medical profession of Bombay their views on this question and then if necessary to approach the Government and the Corporation to take steps to provide facilities for treatment free and to obtain support and co-operation of the people in the work. For the present the chief scope of the work will be in this direction and later when demand increases to extend the sphere of operations on the lines suggested below. I therefore suggest the following scheme for the approval of the conference:—(1) To provide a dispensary and clinic and treatment free with 10 beds, (2) to provide facilities for instructing the people about the danger of venereal diseases and to advertise freely the advantage of early treatment, (3) to ask large General hospitals whether they are prepared to receive cases, (4) to provide facilities for medical men to obtain reports on specimens for diagnosis, (5) to supply salvarsan or its substitutes to medical practitioners who have had a training in modern methods of treatment of venereal diseases, and (6) to provide facilities to medical men for instruction in diagnosis and treatment of venereal diseases.

Papers on the subject from leading medical men were then read. A resolution was eventually moved for the formation of a league to work according to Dr. Turner's proposals. But as several members were of opinion that the matter required further consideration the conference adjourned.

Bombay Released Prisoners Society.

Fins. Annual Meeting.

BOMBAY, March 7.
Presiding over the first annual general meeting of the Bombay Presidency Released Prisoners Society, H. F. Lord Willingdon said he trusted that the Society would find greater support in the future than it had received in the past. Eighty-per cent. of young criminals were those who came from up-country and His Excellency thought that the problem would be solved if occupation and accommodation were found for them in the City which would give them a chance of leading a respectable life. The more he lived in Bombay the more he felt that the solution of this problem took no delay. His Excellency appealed to the great employers of labour to take the matter into serious consideration and endeavour to see that their workmen do not live in those awful dens one could see round the city. His Excellency also thought if the Society's activities became very great the Government would support it in proportion.

The Annual Report.

The Annual Report of the Society shows that, during the year, 97 released prisoners were given help of one kind or other and out of these 79 came from the common prison and 18 from the House of correction. Out of the total number of prisoners helped 29 found regular employment.

The work of finding jobs for the released prisoners is the most difficult part of the Society's work. Employers are naturally unwilling to take in men who come admittedly with a bad character. The authorities of the Great Indian Peninsular Railway, of the Bombay Baroda and Central India Railway and of the Bombay Port Trust have been approached with a view to secure their co-operation in the Society's work and they have kindly promised help.

Imperial Legislative Council.

THE 150 CRORES GIFT: PANDIT MALAVIA'S DIGNIFIED PROTEST.

Tariff, Income, and Super Tax Bills Passed.

All Non-Official Amendments Negatived.

ROOT OF HINDU JOINT FAMILY SYSTEM TOUCHED.

(From Our Own Correspondent).

(BY WIRE).

DELHI, March 7.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning, H. E. the Viceroy presiding. The attendance of members was small, a number of benches being vacant. The visitors' galleries were full. The interpellations took twenty minutes, after which Sir William Meyer moved that the

Indian Tariff Amendment Bill.

be taken into consideration and said that no objections had been received.

Mr. Dadabhai said that public opinion in this country had all along insisted on the Government imposing a reasonable tariff not only for the purpose of meeting revenue deficits but also for the protection it afforded to indigenous industries. The Bill before the Council commanded general approval, though the necessity for fresh taxation was undoubtedly regrettable. The most agreeable feature of the Bill, he said, was that the tariff had been so skillfully revised and readjusted as to secure the largest portion of revenue from the classes who had benefited most by the War and who were thus able to bear the additional strain. It was a matter of great satisfaction that the Finance Minister had succeeded in inducing His Majesty's Government to raise the import duty on cotton goods from $3\frac{1}{2}$ to $7\frac{1}{2}$ per cent. One thing was certain that this country would be protected against the unfair competition of cheap foreign piece-goods. The decision of the Government to double the rates of export duties on raw jute and jute manufactures was equally satisfactory and gratifying. Continuing, Mr. Dadabhai said that, though the scheme of taxation was on the whole satisfactory, he was sorry that Sir William Meyer was not converted to the widely held view that an export duty on cotton would be both suitable and justifiable, while it would not affect the cultivator. The speaker felt certain that the introduction of that tax would have made the budget more popular and secured the extra revenue which the Finance Member required and which would have obviated the necessity of a super-tax which was not quite suitable to Indian conditions and which was likely to interfere with the economic progress of the country.

Mr. Dadabhai was called to order when referring to the Super-tax.

Concluding, he strongly supported the Bill.

The Hon'ble Mr. Suket (C. F.) said that war taxes should receive the unanimous support of all and urged the exclusion of industrial and agricultural machinery from the schedule of the Tariff Bill.

Mr. Sarma (Madras) supported the enhanced cotton duty.

Raja Rampal Singh gave his whole-hearted support to the Tariff Bill and also approved of the new method of taxation.

After Raja Rampal Singh had spoken, Sir William Meyer moved that the Tariff Bill be passed and said it was a source of great gratification that the Bill had been so well received.

The Bill was passed.

Income-Tax Amendment Bill.

Sir William Meyer presented the report of the Select Committee on the Income-Tax Amendment Bill and explained the changes made in Clause 4 of the Bill by the Select Committee. He moved that the rules of business be suspended, which being agreed to, Mr. Sarma (Madras) moved an amendment that to Clause 4 the following be added: "or in the case of non-compliance shows sufficient cause to be excused by the Collector or pays a penalty of Rs. 10". He said that the Amendment Bill, if allowed to go as it had emerged from the Select Committee was likely to prove unjust in cases. It would leave an impression on the public that justice had been denied to the subjects. If there was any deterrent needed to would be offenders, the penalty proposed by him ought to prove a sufficient deterrent. When the Income Tax Act was first passed the whole country was agitated and now again, unless the rules proposed were relaxed, the impression they would leave on the public would be unfortunate.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said, when the Bill was discussed by the Select Committee, he wanted Clause 4 to be omitted. He understood that the whole income-tax was going to be revised in a short time to come and he would suggest that this new provision should be considered then. He urged that, as the petitions were dealt with by the Executive, the opportunities afforded to subjects should not be unduly restricted. He submitted that the advantage that would be gained by Clause 4 was not enough as a set-off to the increased inconvenience to which men would be put.

Mr. Lowndes:—I rise to a point of order. The Hon'ble Pandit is moving a new amendment by suggesting the discussion of the Clause.

Mr. B. N. Basu said it seemed to him that the Government was imposing a two-fold penalty. He then went into certain legal technicalities and explained that the Section 34 of the present Act had already provided a penalty for certain offences. Continuing, he said that to have cases decided by a judicial officer when the parties

were an Executive Officer on the one hand and a subject of the State on the other, was an understandable position but to try to impose thereon the Executive Officer himself did not stand on the same footing and it was not fair that the Collector be let alone. In fact he had a large number of duties to perform even now and to ask him to decide between his own department and a subject of the State was, he said, investing too great a power in the Collector. Having regard to this objection and to the fact that the financial position was by no means bad he would appeal to the conscience of the Finance Department, if that department had any conscience at all, to accept Mr. Sarma's amendment.

Mr. Lowndes objected to the amendment and pointed out that the penalty of Rs. 10 was inadequate.

Sir William Meyer was unable to accept the amendment and explained that the Clause would bring conscience to a dishonest tax-payer.

After Mr. Sarma had replied, the amendment was negatived. The Bill was passed.

The Super Tax.

Sir William Meyer presented the Select Committee's report on the Bill to impose a tax on income in addition to that imposed by the Income Tax Act, 1886. The rules of business having been suspended the report was taken into consideration.

Mr. Rangaswamy Iyengar (Madras) withdrew his amendment that the words "shall cease to be valid after March 31st of the year following the close of the present war" be added to Clause 1 (3) after the words "the first day of April 1917."

Mr. Sarma's Amendment.

Mr. Sarma moved: That the measure shall remain in force during the period of the war and for six months thereafter, and pointed out that the Bill should be treated as a war measure and not as a Legislative measure for an indefinite period. He also said that the sanction of the Parliament for the receipt of an Indian contribution was required which had not yet been received, and urged that the end of the war was the proper time to readjust the relations between His Majesty's Government and the Government of India.

The Viceroy asked the Honourable members of confine his remarks to the amendment and speak on the broad issues.

Continuing, Mr. Sarma said that they should not weaken the hands of the Government as the peoples' representative, and pointed out that no inconvenience would be suffered by the adoption of his amendment, which would not jeopardise any interests.

Negatived.

Sir William Meyer was unable to accept the amendment and pointed out that they had undertaken the liability; they had given up the idea of an excess profits tax and fallen on a Super Tax. He felt that there would be great inconvenience if they were to accept the resolution.

The amendment was negatived.

At this stage Mr. K. K. Chanda (Assam) and Rai Sita Nath Roy (Bengal) withdrew the amendments which stood in their names. The latter remarked that he did not like to embarrass the Government and supported the war contribution.

Mr. Sarma's Another Amendment.

Mr. Sarma (Madras) moved the following amendment that in clause 2 (1) for clause (B) of the definition of total income the following be substituted, "(B) in the case of a Hindu undivided family so much of the joint income of such family as would not be liable to assessment under this Act, if all the members of the family had been divided on the date of the assessment." He said that the Bill would work great hardship on undivided Hindu families, though an undivided Mahomedan family would be alright. There would be an individual share if the Bill was passed. As it stood they would be penalising the Hindu religion and placing a discount on Hindu Law and encourage the division of families. He was not going to discuss the merits and demerits of the joint-family system, but he submitted that the question was whether we would be justified in interfering with the Hindu family system through an indirect manner. To take that course would be unwise. Therefore, he would urge that Hindu joint families should be treated as if they had been divided families.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya supported the amendment and pointed out the disadvantages to which Hindu joint families were exposed. He drew attention to the form in which he had put it in his minute of dissent and which was embodied in the amendment.

Mr. Lowndes.

Mr. Lowndes acknowledged the difficulty which existed in the case of undivided Hindu families and said they could get no assistance from the English Super Tax Act, as no such semi-corporate body existed in England. He said the only fair way was to treat the undivided family as a firm. He said the method of taxation would result in a perfectly unmanageable number of refunds. But he said the reserve which occurred both in firms and Hindu families

must be brought under the tax and it was obvious that neither the family nor the firm can both eat their cake and have it.

Pandit Madan Mohan Malaviya challenged the speaker to prove whether the Act would not encourage divisions.

Mr. Lowndes, proceeding, read extracts from Hindu Lawgivers including Manu and Gautama and discussed the question of the advantages and disadvantages which would result in the case of Hindu families dividing or not dividing their whole income, and said that the only fair and reasonable method would be to treat the families as firms were treated. If, however, anyone could suggest a better and a more equitable method he was sure the Finance Member would deal with it sympathetically.

Mr. Basu.

Mr. Basu said that the Hon'ble Mr. Lowndes had confused between analogies which existed between the Hindu joint family and a firm and remarked that the analogies were often times deceptive. Whereas in business firms each man's position had a definite and separate interest and his position was determined at the end of each year, in the case of the Hindu family it was difficult to predict as to what the share of each person was. The fact was that every one of a Hindu joint family from an old man to a baby had an interest in it. It was contended in the second place that the treatment between families and firms was alike. But Mr. Basu averred that it was not so, inasmuch as in one case they taxed at the source and in the case of other it was not so, for the simple reason that it was not possible to divide the income. Finally it was stated that the Super-tax would increase the incentive for division. He too hoped that the tenacity of Hindu families would stand the strain of adverse legislation, but he would put it to the Council, if it was fair to go on with this kind of legislation. Continuing, he said that Mr. Lowndes had stated that he had given sufficient thought to this question, but he submitted that that was not sufficient seeing that the wage of India would be affected by the measure. He would ask the Government to act on the suggestion of the non-officials who by reason of their close touch with the Hindu family would be best able to speak.

Mr. J. B. Brunsate said if Hindu joint-families laboured under certain difficulties they had also advantages. Thus the expenses incurred for the whole family would be deducted.

Sir William's Reply.

Sir William Meyer, replying, alluded to Mr. Basu's speech and denied they were upsetting the fabric of joint Hindu families and said that agricultural families were not affected at all, though they formed the larger part of such families; he opposed the amendment.

Negatived.

Mr. Sarma having replied, the amendment was negatived.

The Viceroy said that he understood that Mr. Sarma had moved both the amendments together.

Mr. Sarma replying in the affirmative, both the former amendment and the following amendment were put and negatived. . . . That . . . to clause 2 (1) the following proviso be added: . . . Provided that the total amount payable by such joint family does not exceed the aggregate of the sums which would have been payable by the several members of the family in respect of their shares of the income if they had been divided."

Mr. Ayyangar (Madras) moved that in clause 3 for words "specified in the schedule" the words "one anna in the rupee be substituted." He urged in the course of his speech the adoption of the uniform rate of one anna in the rupee instead of a graduated scale embodied in the schedule.

Sir William Meyer defended the graduated scale. He said the taxation was based on the principle that those who were able to pay were taxed.

The amendment was negatived.

Rai Sita Roy having withdrawn his amendment, the Super Tax Bill was passed.

The Council adjourned till 3.

Council Reassembles.

The Council reassembled after lunch Mr. G. B. Lowndes, Vice President, presided.

60 Lakhs for War Loan from Punjab.

Sir William Meyer opened the first stage of discussion on the financial statement for 1917-18. He read a telegram from the Lieutenant Governor of the Punjab to the effect that at yesterday's meeting at Lahore sixty lakhs had been subscribed to the war loan. This news was received with cheers by the Council.

Panditjee on the £150 Millions Gift.

Pandit Madan Mohan Malaviya then moved the following resolution:—This Council recommends to the Governor-General in Council that in modification of the arrangement announced by the Hon'ble the Finance Member in paragraph 49 of his speech introducing the financial statement, the Government of India do offer to His Majesty's Government the entire amount of the India War loan and 6 millions a year for the period of the war out of the proceeds of the additional taxation imposed this year and last year. He said:—

Mr. Vice President-in rising to move the resolution of which I have given notice, I desire at the outset to make it perfectly clear, not only on my behalf but also on behalf of a considerable body of my non-official colleagues, that we are ready to make every sacrifice which we may in reason be called upon to make to help England to triumph in the mighty struggle in which she has been engaged the extent which our limited resources and just appreciation of the circumstances of our people render possible.

India's Help in the Hour of Trial

It gives us no small pride and satisfaction to see the help which the country has already rendered to the hour of her trial. They have been well the Hon. the Finance Member to whom I indebted for the sagacity and courage with the face of much unreserving criticism. Her honour and interest during the period should hardly be necessary for me to but men's memories are short and consistent and regrettable attempt on ple and papers, both here and in the support which India has rendered to the Empire and of the Allies.

We Feel

while that our trade and assisted by the command Majesty's Navy, it seem

ters that the timely help of the troops and officers, whom India had trained and maintained for years and at enormous expense, was of inestimable value in saving the cause of the Allies in the early days of the War, and that but for that help the prestige of the Empire might have been in serious jeopardy in the East. Though the actual numbers have not been published, I believe I am not wrong in saying that since the war began India has placed over 2,50,000 trained soldiers in the service of His Majesty's Government. She has rendered invaluable aid by furnishing supplies of all sorts of foodstuffs, clothing, ordnance, equipment, and munitions, by training and despatching horses, by lending the Admiralty a great part of her Royal Indian Marine Fleet and by fitting out transports. As the Hon'ble the Finance Member said in his statement the other day, our total net contribution towards the cost of the war in respect of the Expeditionary Forces is about £ 1½ million up to the end of the current year, and 4 million more will be added to it by the end of the next financial year. Besides this owing to the war

Our Military Expenditure Has Risen

from £ 20½ million in 1914-15 to £ 25½ million and will amount to close on £ 26 million in 1917-18. We have also had to incur expenditure to the extent of £ 1,200,000 in Kerala owing to the political situation set up there by the War. In addition to all this we have since the beginning of the war put £ 46½ millions into British war securities, of which £ 35 millions represents wholly new investment. When our unkind critics seek to belittle our contributions to the war by comparing them with those of the Self-Governing Dominions, they seem to forget that unlike the Dominions, we have throughout our connection with the Empire, borne our own share of the military burdens. All this has been done not only by maintaining a high level of taxation but by raising it higher and higher, and it is too much to ask that those who desire that India should make a further direct contribution to the war might in fairness to her say so without belittling what she has already done.

Sir, we all know that the

Question of Such Direct Contribution

by means of a special war loan had been pressed upon the Government of India during the last two years and till last year they set their face resolutely against it, and if I may say so, they had the best of reasons for doing so. In my humble judgment the most substantial of those reasons have neither disappeared nor have they lost their force. The only change that has taken place is that 1½ million of our debt has been paid, but both the Secretary of State and the Government of India have now come to the conclusion that it is expedient to float such a big loan. That decision must now be carried out in view of the official circumstances of the case.

I Support the Proposal

that we should make a further direct contribution to the war. I am at one with the Government, here, but in the first place I feel bound in duty to enter a respectful protest against the action of the Government in arriving at such a momentous decision without giving the Council an opportunity of expressing an opinion upon its proposal. The Government have in doing so relied upon two resolutions passed by this Council. I submit that with those resolutions before them the Government had no reasons to apprehend that the Council would deal unfairly with a proposal to render further direct aid to England in the War. Under the constitution which governs us all legislation for additional taxation must be passed by this Council, and though the Council has not the right to vote on the budget we have the right to move resolutions recommending changes in the budget. I much regret to have to say it. But in taking upon themselves to commit the country without consulting this Council

To the Burden of £100 Millions

the Government of India have acted in a manner which is repugnant to the spirit if not to the letter also of the constitution. In the second place, Sir, it cannot be denied that

The Burden is a Stupendous one.

It will require special high taxation to the tune of £6 million a year, to be maintained for the long period of over 30 years to discharge it. Not to talk of the United Kingdom, if we were half so rich and prosperous as the self-Governing Dominions we would have gladly undertaken such a heavier burden, but unfortunately India is very poor. Her resources are limited.

India is a Starving Country.

Her vital domestic needs are great and pressing. The vast mass of her population suffers from want of education. Her agriculture and industries badly need to be developed. Her extreme poverty which is the normal condition of the majority of the people and which keeps them on a low grade of vitality and thus exposes them to disease and suffering requires to be ameliorated. For many years we have been pressing these problems of internal improvement on the Government of India and urging them to frame large schemes commensurate with the requirements of the situation to carry out the necessary measures of improvement, and we have always been met by the reply that the funds are not available for the purposes. We have also to remember as the Hon'ble Finance Member told us last year, that the termination of this war, when it comes, will leave us with heavy financial demands on us, and the experience and lessons of the war must also add the directions to our permanent military charges. A good enough also to remember that it was desirable we should be in a position when peace returns, either as may be to provide further funds for our purposes as the improvement of education. But the proposals of the Budget leave

to Face with a Situation

The life-time of a generation out of even the most necessary kind hampered. In view of all these backing on this point entirely for stated in my resolution, in my measure of our further direct contribution will have been limited to the loan, which we are raising our utmost to promote, and a year raised by the Government to be paid till the end of the war, the utmost help that we can give is much cash as we can.

Does not Stand in Need of the Support

of our and in my opinion the question as to how far India should also undertake the service of a portion of the existing war debt should have been left over for consideration at the end of the war in a clearer atmosphere, when we shall be able to take a better perspective of our fresh responsibilities of the future. But I recognise that it is no use urging these considerations now. The Government of India and the Secretary of State have, as I have said before, come to the conclusion that in the larger interests of the Empire with which her own political and economic future is so closely bound up, India should make

"An Ultimate Total Special Contribution of £ 100 Millions

to the War and having given the matter my most earnest consideration and discussed it with several of my colleagues I have come to the conclusion that we should loyally accept this decision for the present treating it as a war measure and remembering that the Empire is fighting for the triumph of the principles of righteousness, liberty and justice upon which the future happiness of all nations will so largely depend. I have done, Sir, in conformity with what I have said above, I do not press my resolution.

Sir William Meyer

said that he thought it would have been more graceful if he had withdrawn the resolution without making a speech. He would not follow the Pandit through his statement but he concluded that he had come to the decision that his resolution would have had but scant support in this Council.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said it was not true that the resolution was withdrawn.

Mr. Sarma's Resolution.

With regard to Mr. Sarma's resolution which stood next to Pandit Madan Mohan's on the agenda paper, Mr. Lowndes said that in accordance with the rule 20 of the Council regulations it could not be moved.

Mr. K. K. Chauda also withdrew his resolution for additional grants to Assam to enable Assam Government to provide for a medical school in the Sarma Valley. The Council adjourned till Saturday the 10th instant.

QUESTIONS & ANSWERS

In reply to Mr. Asad Ali Khan's question regarding free elementary education the Hon'ble Sir Sankar Nair said:-

The Government of India have not under consideration any scheme for making elementary education free after the war. But they do not wish to interfere with the discretion already possessed by the local governments and local bodies to take such steps in respect of particular areas and classes when this may be considered educationally and financially desirable.

The Delhi Session.

The Hon'ble Mr. G. R. Lowndes replying to the Hon. Mr. K. V. Rangaswamy Iyengar's question regarding the Delhi Session said:-The Government have no reason to believe that adequate time has not been allotted for business transacted in this Council during the Delhi Session. So long as the war lasts the Government do not think it necessary to summon the Council before the beginning of February.

Dacca University.

Replying to the Hon'ble Nawab Ali Chaudhry's question regarding the Dacca University scheme the Hon'ble Sir Sankar Nair said:-That further action had been postponed until the report of the Calcutta University Commission was received.

Railway Management.

The Hon'ble Sir Robert Gillan replying to the Hon. Sir Ibrahim Rahimullah's question regarding State vs. Company management of State Railways in India, said: Opinions were called for from 15 Local Governments and administrations and from public bodies. Replies have been sent in by all those consulted except the Governments of Madras and Bombay and the Indian Chamber of Commerce, Lahore. The replies so far received are placed on the table.

In reply to another question by the Hon'ble Sir Ibrahim Rahimullah on railways Sir Robert Gillan said:-The only country in which so far as the Government are aware the railways owned by the state are leased to companies is Holland. On the report of a commission appointed in that country to investigate the question in the year 1908 the States-General rejected the proposal that the railways owned by the state should be operated by the State and decided that the state-owned railways should continue under company management. With regard to state owned railways in France the Railway Board have not got full information. But in the year 1883 most of their railway mileage purchased or built by the state was incorporated in company's systems and conventions were concluded between the state and companies on the basis of close co-operation between the state and the companies.

State Prisoners

The following reply was given by the Hon. Sir Reginald Craddock to the Hon'ble Babu Bhoopendra Nath Basu's question regarding reports as to health and allowances of state prisoners:-The reports required under section 6 of the regulation from the officer in whose custody the state prisoners are placed soon after taking such prisoners in their custody as may be practicable, have been duly received in all but seven cases in regard to which they will shortly be received. These reports were satisfactory in the case of all but one man who was subsequently released from custody. The officers in charge of these prisoners are not in a position to report as to the adequacy of the allowance fixed for the maintenance of their families and separate reports on the subject are being received.

—:O:—

ALLAHABAD, March 7.

The "Pioneer" Cairo correspondent writes on the 10th February:-While the Egyptian Expeditionary forces have been busy driving the Turks out of Sinai the western frontier forces have by no means been idle and succeeded in occupying the last of the Chief Egyptian basis in the western desert which remained in the hands of the Benuses and rebel Arabs. The main forces of the latter had been located at Hiwa and the adjacent small oasis of Girba and Shiyata and on the morning of the 4th instant our armoured cars after a dash of about 200 miles across the desert from Laharia Oasis, came up with the enemy who had taken up a well defended position to the south of Girba which is situated some 15 miles

to the west of Hiwa. We lost no time in attacking and after action lasting 20 hours the enemy fled. But during the night after destroying a large part of his ammunition and stores and setting fire to his tents on the morning of the 5th we entered Hiwa where the inhabitants gave us a very warm reception. It appeared Sayed Ahmed Elhe Mussi, Grand Sheikh, had been in Hiwa when our attack against Girba position was started and he at once ordered its evacuation and pushed on with Mehammed Saleh his Commander-in-Chief, to Shiyata which is about 10 miles to the southwest of Girba.

ALLAHABAD, March 7.

A well attended public meeting was held here this evening at the Mayo Hall and in support of the Indian war loan. His Honour Mr. Holme, Officiating Lieutenant Governor, presided. There was a large attendance of European and Indian gentry. His Honour said it was an unusual thing to preside at a meeting to promote Government loan, but rules and conventionalities had to be set aside and not allowed to hamper the measures to ensure successful termination of the war. It was the highest interests of India to help in finishing the war quickly and he trusted that the public would respond loyally.

The Chief Justice moved a resolution that the people would pledge themselves to ensure the success of the loan and in doing so Sir Henry pointed out if the war loan was made a success the legitimate claims of India on the benign British Government would be enhanced.

Mr. Chittamani said that it was to individual and national interest of India to make the loan a success.

Sir Sunder Lal and Nawab Abdul Majid also spoke.

His Honour then announced that Babu Motichand of Benares had promised to subscribe one lakh, Sir Sunder Lal sixty thousand and Nawab Abdul Majid ten thousand.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

గత ఫిబ్రవరి నెలలో గుంటూరు అన్నదాన సమాజము వారి తరఫున మామూలు సంవత్సరాలు, 8 ప్రత్యేకసంవత్సరాలు, 7 జరిగినవి. 952 మంది బీదలు భుజించిరి.

విశాఖరము రాజాగారి కృష్ణాజిల్లాకు 30 ఏండ్లు సంస్కృతపండితులుగా నుండి విశేషభాగ్యవితానము వీరేశ్వరపు నృసింహశాస్త్రిగారు పదిదినములక్రిందట స్వస్థులైరి తెలియుచున్నది.

కృష్ణాజిల్లా వుయ్యూరుపాస్టు మొనుష్యగ్రామము నందు, 1వ తేదీన, గ్రామస్థుల లొకభాండారమును నెల కొల్పిరి. తత్పిండస్థమున జరిగిన సభకు, పామర్రు డిప్యూటీ తహసీలుదారు, కామరాజు వేంకటప్పయ్య పంతులు గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. భాండార సంఘపు కృష్ణాజిల్లా కార్యదర్శి భాండారముల ఆవశ్యకమును గురించి తెలియ జేసిరి. సభయందు 121 రూ.లు విరాళములు వచ్చినవి.

కొంతకాలము క్రిందట విశాఖపట్టణమునందు కీర్తి శేషులైన మహారాజా ఎస్. జి. ఎస్. గజపతిరావు కే. సి. వి. ఇ. గారు కట్టించిన హిందూపఠశాలనిరము రానురాను దుస్థితికి రాగా, దివానుబహద్రరు బుద్ధవరపు నారాయణమూర్తి పంతులుగా రిటీవల శ్రద్ధవహించి ఎన్నేటువారి యనుమతిపొంద దివ్య భవనమును కట్టించిరి. విశాఖపట్టణము మొయినుర్-ద్దీన్ నందు దీని కేనమును భవనము చేరు లేదని ఒకరు మాకు తెలియ జేయుచున్నారు. ఆ భవనమును చెన్ను పురి గవర్నరుగారు గత నెల 24వ తేదీన తెరచిరి.

కృష్ణాజిల్లా అంగలూనుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నా రు:-ఈ వత్సేషి మాజిల్లాక రైల్వరు గారిచే ప్రత్యేకము మాగ్రామ మునకు శ్రీయుత టి. దివాకరరావు, ఎస్. బి. సి. ఎం. గారిని ఆరోగ్యమును గూర్చి మృత్యుశక్తిలాంకరుద్వారా యుపన్యాస మొనంగవలసినదని పంపించినందులకు వారెంతయు వందనీ యలు, పూజ్యులు. నాటి సాయంవినమున 8 గంటలకు బాలర పాఠశాలయందు గుడివాడ తహసీల్దారు అల్లూరి రామ కృష్ణరాజుగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరిగినది. తత్సభకు సుమారు 400 మంది సభ్యులువిచ్చేసిరి. గ్రామవాస్తవ్యుల నెకమంది సభ నలంకరించిరి. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసముముగిసినపిదప దివాకరరావు గారు పటములజూపుచు మంచినీటిపావుల భద్రపరచు విధములగూర్చియు, కలరా సోపానము మొదలగు అంటువ్యాధుల గుణముల గూర్చియు వానికతగిన చికిత్సలనుగూర్చియు మరొన్ని విషయములగూర్చియు, విపులముగ, జనరంజకముగ, సుబోధకముగ, ప్రత్యక్ష మగునటుల, పటముల జూపుచు, మృదుమధురవాక్కులతో గంభీరోపన్యాసము గాంచిరి. సమంపడి అధ్యక్షుని యంతో సహా సమస్తముతో 9 గంటలకు సభముగిసెను.

మా కలకత్తా జాబు

(0)

మహాపురుషుడు సందర్శనము.

(మా స్వకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి)

కలకత్తా, మార్చి 4:—కడచిన యాదివారమున నా జీవితములో నెల్ల ధన్యతయులైన దినములలో నొకటిగా బరిగణించెదను. భారతీయుల యవారమేధాశక్తిని జగద్విఖ్యాతము గావించిన మహాపురుషుల నిర్వహణ సందర్శించు భాగ్యము నా కానాడు కలిగినది. సుప్రసిద్ధ ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులగు డాక్టరు జగదీశచంద్రబోసుగారి కిటీవల 'సర్' అను బిరుదము ప్రాప్తించుటచే వారి నభినందించుటకై వారి వెనుకటి విద్యాధ్య లాక మహాసభ జరిపిరి. ఆ నాడు 5 గంట లగునప్పటికి బోసుగారి నిమిత్తమై ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా నిర్మించుచున్న బోసు ఇన్ స్టిట్యూటును ఆరు ప్రకృతిశాస్త్ర పరిశోధనాలయము నొకకనున్న పూలతోటలో వెళ్లగ్రండు విద్యాంశులను నిద్రాస్థులను సమావేశమైరి. పిమ్మట ప్రఫుల్ల చంద్రరాయగారును జగదీశచంద్రబోసుగారును వచ్చియుండిరి. నాటిసభకు డాక్టరు రాయగారు రధ్యక్షత వహించిరి. నాడు బోసుగారికి సమర్పించబడిన యభినందనప్రముఖమునకు బ్రత్యక్షముగా వారు చేసియుండిన యుపన్యాస మతిగంభీరమైనది. ఈ యుపన్యాసమును జరుపునప్పుడు బోసుగారి దేహ మావేశముతో వణకసాగెను; మాట గద్దదమయ్యెను; మొగము నందు వర్ణింప నలవికాని మహత్తరతేజము తొలకాడుచుండెను. బోసుగారు తమ యుపన్యాసమున ముగించుగా భావప్రపంచమునందు జరుగు చుండు పరిణామచక్రమును గూర్చి మాటలాడి, పిమ్మట అంతఃకర్మ యెడలను, ప్రభువర్ణుని యెడలను, సృజితమునెడలను మనకుగల విధులనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఉపన్యాసాంతమున ప్రస్తుతము యూరపుఖండమునజరుగున్న ఘోరసంగ్రామమునుగూర్చియు హిందూదేశ సంరక్షక వైస్ర్యమును గూర్చియుఁ దెలుపుచు విద్యార్థుల నావైస్ర్యములోఁ జేరవలెనని మిక్కిలి ప్రోత్సాహపరచిరి. ఈయుపన్యాస మంతయుఁ బ్రతివారము పరింపఁ దగినదేయైనను ప్రస్తుతము దేశమునంతను ఆగ్రహవేశాయత్రము గావించుచున్న బంధకవ్రాతసమస్యను గూర్చి వీరు పలికిన గంభీరవాక్యముల నిచట భాషాంతరీకరించుచున్నాను. సర్ జగదీశచంద్ర బోసుగారు నిర్బంధక వ్రాతము.

“సృజితగౌరవమును గాపాడుటకును, ఆక్రమముల నణచి వేయుటకును ప్రతిపైదందవుడును ధైర్యముతో నిలిచి కృషిచేయుట ముఖ్యవిధి యనుటకు సందేహములేదు. దుర్మార్గము నణచివేయు కార్య మొక్క హిందూదేశమునకే కాక ప్రపంచము నందలి సత్పురుషుల కెల్లను విధియైయున్నది. ఎవడైన నొక్కపురుషుడు తన పౌరుషమును ఆత్మగౌరవమును గోలుపోవలసి వచ్చినను, ఒక్కవసర పురుషుని రక్షణమును ఆదరమును పొందుటకుమాత్రముగా నవాచ్యవైచర్యమునకుఁ బాలు గావలసినవచ్చినను, ప్రపంచమునందలి పురుషత్వమును స్త్రీత్వమును తమయున్నతినీ గోలుపోయినట్లగును. అప్పు డది మానవత్వమునకే ఘోరతిరస్కారమై, చేతనైన యెడల మనుష్యస్వభావముయొక్క పవిత్రతను గాపాడుకొనుఁ డని మానవసంఘము నంతను ధిక్కరించినట్లగును. ఇట్టి ధిక్కారము నణచుట కొక్కతరగతి పురుషులు పూనుకొనెదరు. వెనుకటి క్షుత్రియవీరు లిట్టివారే. ఇప్పుడు గాంధీ, పోలక్, ఆంధ్రాను గానీ తెగకే చెంది యున్నారు.”

ఆంగ్ల భాషయందు 'నైటు' లని పిలువఁబడెడివారు పూర్వకాలమున నసహాయులకు సంరక్షకులై నిలుచుచుండిరి. ఇప్పుడు జగదీశచంద్రబోసుగారి కీ బిరుదే లభించినది. బోసుగారి బిరుదము నందుచునే ఫిజీ మున్నగు కాలనీలయందు ననేక కష్టములకు నవాచ్యవైచర్యమునకును బాల్చుచున్న యసహాయులగు కూలీల పక్షమును వహించి గంభీర వాగ్ధోరణిని ఈ నూతనపు బానిసత్వమును ఖండించుటచే వీరు తమ నూతన బిరుదమునకుఁ జక్కనిసాధకత్వము కలిగించుచున్నారు. ఎన్నడును రాజ్యాంగ విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొని యెరుగని బోసుగారింటికి వారి నిష్క్రమణయైన మందలింపులును మన ప్రభుత్వమువారి యెడల నరణ్యరోదనములే యగునా?

సర్ అనుతోడు ముఖర్జీగారి నూతనబిరుదము.

తెక్కలేని బిరుదుల నందియున్న సర్ అనుతోడుముఖర్జీగారికి మఱియొక నూతనబిరుదము లభించినది. వీరి కిప్పుడు సిలోనులోని శాన్తగురువు “సంబుద్ధాగమ చక్రవర్తి” యను బిరుదము నొసంగియున్నారు. ఈ గొప్పబిరుద మిదివఱకొక్క

పురుషునికి మాత్రమే లభించి యుండినది. 1450 వ సంవత్సరమున నీబిరుదము రామచంద్రకవి భారతి యను నాయన కొసంగఁ బడియుండినది. నాటికి నేడేబిరుదము సర్ అనుతోడుముఖర్జీగారికి లభించినది. వీరు గణితశాస్త్రమున జగద్విఖ్యాతి పొంది యున్నారు. న్యాయశాస్త్రమున వీరికి వీరి న్యాయమూర్తిత్వమే చాటుచున్నది. సంస్కృతమునందపారమైన పాండిత్యముకలవారు 'సరస్వతీ' బిరుదాంకితులు. వీరికి 'పాలి' భాష యందుగూడ నింతటి పాండిత్యమే యున్నట్లు నేటికేదెలిసినది. వీరు మా విశ్వవిద్యాలయమున 'పాలి' భాషకు ప్రాముఖ్యము నిచ్చి విశేష ప్రోత్సాహము కలుగజేసి యున్నారు. మా విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రస్తుతోన్నతస్థితికి వీరికొక్కచేకారకులని చెప్పక తప్పదు. వీరి కీ బిరుదము లభించు సందర్భమున కార్మికలు ప్రభుత్వ గా రధ్యక్షత వహించిరి. మహామహాపాధ్యాయ డాక్టరు సతీశచంద్ర విద్యాభూషణ ఎమ్. ఏ. పి. హెచ్. డి. గా రీసందర్భమున నిండుక యుపన్యాసించిరి. వీరి యుపన్యాసము ను బట్టి వంగదేశమున శాస్త్రమతము పునర్వ్యాప్తి చెందుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది యెంతయు శుభవహమే కదా!

మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష.

మా విశ్వవిద్యాలయపు మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష 1 వ తేదీని ప్రారంభమయ్యెను. కాని పరీక్షా ప్రశ్నలు విద్యార్థులకు బయలుపడెట్లు ప్రమాణము లగపడుటచే పరీక్ష యాపివేయఁబడినది. తిరిగి యీ నెల 30వ తేదీ పరీక్ష జరు సను. పరీక్షా పత్రముల నిచ్చుటనే ముద్రించుటచే నీ యుపద్రవ మొనవెనని తెలియుచున్నది. ప్లేట్సునును పత్రిక యీ విషయమై కొన్ని వెట్టి మొట్టివ్రాతలను వ్రాసినది. కాని ప్లేట్సునునుపత్రికయొక్క యసందర్భపు వ్రాతలు చదువరు తెలుగనివి కావు కాన వాని నిచ్చట నుదాహరింపను.

(0)

జాబులు.

విలేఖకులకు సూచన.

ఖర్చుపురము పురవాసి; రంగూను భాషాభిమాని; ప్రకటింప లేనందునకు చింతించున్నాము— సంపాదకుడు.

I

అయిదవ ఆంధ్రమహాజనసభ

అయ్యా, మేనెల సమీపించుచున్నది. కావున మహాసభ కధ్యక్షుని వెదకికొనుట యవసరము. ప్రస్తుతము మైసూరు దివానుగారు సర్ యం. విశ్వేశ్వరయ్యగా రాంధ్రులు. వారు దేశముకొరకు మిక్కిలి పాటుపడి మైసూరునందు నూతనోజ్జ్వల కారకులైరి. వారిని కోరి గౌరవించుట ధన్యము.

లేదా, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు కోపల్లి హనుమంతరావు పంతులు ఎం. ఏ. బి. యల్ గారిని అధ్యక్షునిగా కొరకు మంచిదని నాకు తోచుచున్నది. వారుచేయు దేశసేవ పరిశ్రమ యెన్న నేరికికరము! ఆ మహానీయుని తెలియని నునుజుడు ఆంధ్రదేశములో నెవ్వడుకలడు? కాబట్టి సెనాపురి ఆహ్వాన సంఘము వారు వీరిద్దరినీ పేర్లను గమనింతురు గాక యని కోరుచున్నాను.

బైరవరసు మానుమంత రావు.

II

పోతనామాత్యుడు

అయ్యా, భక్తశిఖారుణి పోతనామాత్యుని జన్మస్థానము కడప మండలములో నున్నదని కొందరు పారబ్రుచుచున్నారు. నేటి కాలమున నైజామురాష్ట్రములోని యోగగల్లును తత్సరిసర ప్రాంతమును మన ప్రముఖులు పోతనామాత్యస్థానముగాఁ గైకొనరు గాని మాతృభూమిని బరికించిన ప్రాచీనకాలమునందీ ప్రాంతమే “దేశభాషలందుఁ దెలుగులెన్న” యను నార్యోక్తి నెక్కుడుగ నున్నతీకిఁ దెచ్చిన గౌరవమునకుఁ బాత్రమై విలసిల్లినది యని తేలుచున్నది. ఇందుకు నిదర్శనము సహజ భాషాయోషియగు నీ పండితచక్రవర్తి యోగగల్లుకు సామీప్యమున నున్న బమ్మెరగ్రామవాసి యనుటయే. ఈ గ్రామము ఓరుగల్లుకు పదికొత్తముల దవున దక్షిణమున వందన్న పేట కడ నున్నది. ఆయూరనున్న యమాత్యశిరోమణులు కాండిన్య ఋషిగోత్రజులు. మన సహజపాండిత్య పోతనామాత్యుని గోత్రమదియే గదా! ఇంతియగాక వీరి సంతతివార లిప్పటికిని

పోతన తమప్రాచీనమండలియే చెప్పికొనుచున్నారు. ఆ గ్రామముందలి యాంజనేయదేవాలయమున కెరుటనున్న యొకకంబముపై నున్న “పోతరాజుఖణి” యనుపే రిప్పటికి వాడుకయై యున్నది. పోతనామాత్యుని జన్మస్థాన మిదియే యని చెప్పటకును ఓరుగల్లు అనునయే ఏకశిలాశిలగ మనుటకును, ఇంక నేమి నిదర్శనము కావలయును? ఇని ప్రాస్తవము, సరికాదు, మరొకటి యనువార లెన్నియుత్తలను బన్నినను యథార్థ మిదియే. వెలిగందల నారాయణ, గొట్టు ముక్కల లక్ష్మీనరసింహ ప్రభృతులును నైజాం రాష్ట్రమునకుఁ జెందియున్న వారలే యైట్టు లాయా నామములనుబట్టి యూహింపవలయు. సామీప్యముననున్న పోతనామాత్యునివద్ద కవిత్వాభిరుచు వీరు గుర్తెరిగి యుండురు. విమర్శనాధురీయము వెలువడినచో నీ పరిసరములం దెన్నియో ప్రాచీనచారిత్రములు లభించు ననుటకు సందిషు మేమాత్రమును లేదు. సీతా రామాంజనేయాది గ్రంథములను గవియించిన పశురామ పంతుల లింగమూర్తి గారిది మట్టివాడ యని వ్రాసిరి. వారివంశజులు ప్రకృతియున గూడ నిచ్చట నున్నారు. ప్రభుమున వీరు జన్మింతుంటామనాకా తెల్పారునండి వచ్చిన తజ్జనులు చెప్పుచున్నారు.

కోన పేరకలురాయశాస్త్రి

అభినవ భీమసేనుడగు

ప్రొ॥ రామమూర్తి నాయుడు గారు

త్వరణో రానున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యున్నత దేహబల ప్రాధీమ్యును ప్రదర్శించెదరు. కావలి కాకినాడ
ఒంగోలు పితాపురము
బాపట్ల తేనాలి తుని
గుంటూరు (683) ఎలమంచి
బెజవాడ అనకాపల్లి
ఏలూరు విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం విజయనగరము

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రిక్ ట్యాంక్ పెరల్స్

ఇది బలహీనులకును నీరగులకును చుండు నిద్రలేపుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగున, మెదితు దిమ్మగా నుండును.

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీనులు, ఆయాసము శుక్లనష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, సుసోపాధ్యులకు మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును ఆ నేక చేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని గాని మోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

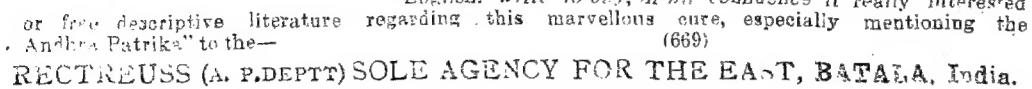
ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు

ఆట్రో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆత్మార్థ వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము జాత్రిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత శుభవయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు రేచేసి యుండినా యీ ఆట్రోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జి
1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
1/2 ఆవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, జుమ్నాపేట వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా పురుషోత్తం మాట్టి,
29, నై నాబాబుగోడ్, మద్రాసు

Printed and Published by K. NAGESWARA RAO at the "Andhrapatrika Press, No. 6, & 7 Thambu Chetty Street George Town MADRAS